Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0189

Budućnost poljoprivrede i zajednička poljoprivredna politika nakon 2027.

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. rujna 2025. o budućnosti poljoprivrede i zajedničkoj poljoprivrednoj politici nakon 2027. (2025/2052(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 13., 38. i 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o uspostavi zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i utvrđivanju njezinih ciljeva,

– uzimajući u obzir članke 40. i 42. UFEU-a o uspostavi zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednim proizvodima i opsegu u kojem se pravila o tržišnom natjecanju primjenjuju na proizvodnju i trgovinu poljoprivrednim proizvodima,

– uzimajući u obzir članak 349. UFEU-a kojim se definira status najudaljenijih regija i utvrđuju uvjeti za primjenu Ugovora na te regije,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. veljače 2025. naslovljenu „Vizija za poljoprivredu i hranu: zajedničko oblikovanje privlačnog poljoprivrednog i prehrambenog sektora EU-a za buduće generacije” (COM(2025)0075),

– uzimajući u obzir istraživanje Eurobarometra iz 2024. naslovljeno „Europljani, poljoprivreda i ZPP”[1],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje[2],

---

1 Proljetno istraživanje Eurobarometra Europskog parlamenta za 2024. provedeno je od 7. veljače do 3. ožujka 2024. u 27 država članica EU-a.

2 SL L 221, 8.8.1998., str. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/58/oj.

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. siječnja 2025. naslovljenu „Kompas konkurentnosti za EU” (COM(2025)0030),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2022. o jačanju višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun EU-a prilagođen novim izazovima[1],

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti”,

– uzimajući u obzir izvješće Saulija Niinistöa od 30. listopada 2024. naslovljeno „Sigurniji zajedno – jačanje europske civilne i vojne pripravnosti i spremnosti”,

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette iz travnja 2024. naslovljeno „Much more than a market – Speed, security, solidarity” ((Mnogo više od tržišta – Brzina, sigurnost, solidarnost),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. ožujka 2024. naslovljenu „Izgradnja budućnosti uz pomoć prirode: poticanje biotehnologije i bioproizvodnje u EU-u” (COM(2024)0137),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1468 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o izmjeni uredaba (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu standarda za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete, shema za klimu, okoliš i dobrobit životinja, izmjena strateških planova u okviru ZPP-a, preispitivanja strateških planova u okviru ZPP-a i izuzeća od kontrola i kazni[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka

---

1 SL C 177, 17.5.2023., str. 115.
2 SL L, 2024/1468, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj.
3 SL L 435, 6.12.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj. Ispravak završnog akta (32021R2115R (03)), SL L 227, 1.9.2022., str. 136. Ispravak završnog akta (32021R2115R (02)), SL L 181, 7.7.2022., str. 35.

zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije[1],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 228/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2013. o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 247/2006[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o oznakama zemljopisnog podrijetla za vino, jaka alkoholna pića i poljoprivredne proizvode, te zajamčeno tradicionalnim specijalitetima i neobveznim izrazima kvalitete za poljoprivredne proizvode, izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2019/787 i (EU) 2019/1753 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1151/2012[4],

– uzimajući u obzir europsku građansku inicijativu „Okončajmo upotrebu kaveza” i svoju rezoluciju od 10. lipnja 2021. o toj temi[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. svibnja 2023. o provedbi programa za voće, povrće, mlijeko i mliječne proizvode u školama predviđenom u Uredbi o zajedničkoj organizaciji tržišta[6],

– uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 26. ožujka 2025. o Europskoj strategiji za Uniju pripravnosti (JOIN(2025)0130),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2021. naslovljenu „Plan za nepredvidive situacije za osiguravanje opskrbe hranom i sigurnosti opskrbe hranom” (COM(2021)0689),

---

1 SL L 435, 6.12.2021., str. 262., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj. Ispravak završnog akta (32021R2117R (04)), SL L 192, 31.7.2023., str. 34.
2 SL L 78, 20.3.2013., str. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj.
3 SL L 435, 6.12.2021., str. 187., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.
4 SL L, 2024/1143, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj.
5 SL C 67, 8.2.2022., str. 131.
6 SL C, C/2023/1063, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.

– uzimajući u obzir Odluku Komisije od 12. studenoga 2021. o osnivanju skupine stručnjaka za Europski mehanizam za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom[1],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 23. ožujka 2022. naslovljenu „Očuvanje sigurnosti opskrbe hranom i jačanje otpornosti prehrambenih sustava” (COM(2022)0133),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. studenoga 2022. naslovljenu „Osiguravanje dostupnosti i cjenovne pristupačnosti gnojiva” (COM(2022)0590),

– uzimajući u obzir izvješće Organizacije za hranu i poljoprivredu iz 2024. naslovljeno „Stanje hrane i poljoprivrede 2024.”[2],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 19. listopada 2023. naslovljenu „Generacijska obnova budućih poljoprivrednih gospodarstava u EU-u”[3],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2022. o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a – do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja[4],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. svibnja 2022. naslovljenu „Stavljanje ljudi na prvo mjesto, osiguravanje uključivog i održivog rasta, oslobađanje potencijala najudaljenijih regija EU-a” (COM(2022)0198),

– uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija od 19. veljače 2025. naslovljeno „Kako programiranje u okviru inicijative LEADER i programa lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice nakon 2027. može pridonijeti boljoj provedbi dugoročne vizije za ruralna područja EU-a”[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2023. o Komunikaciji Komisije o osiguravanju dostupnosti i cjenovne pristupačnosti gnojiva[6],

---

1 SL C 461 I, 15.11.2021., str. 1.
2 FAO, The State of Food and Agriculture 2024 – Value-driven transformation of agrifood systems (Stanje hrane i poljoprivrede 2024. – transformacija poljoprivredno-prehrambenih sustava usmjerena na vrijednosti), RIM, 2024., https://doi.org/10.4060/cd2616en.
3 SL C, C/2024/2658, 29.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.
4 SL C 177, 17.5.2023., str. 35.
5 SL C, C/2025/1703, 26.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1703/oj.
6 SL C 283, 11.8.2023., str. 51.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2023. o evaluaciji nove komunikacije Europske Komisije o najudaljenijim regijama[1],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. lipnja 2023. o osiguravanju sigurnosti hrane i dugoročne otpornosti poljoprivrede EU-a[2],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. veljače 2017. o pesticidima niskog rizika biološkog podrijetla[3],

– uzimajući u obzir izvješće o od 4. rujna 2024. o strateškom dijalogu o budućnosti poljoprivrede u EU-u, naslovljeno „Zajednički izgledi za poljoprivredu i hranu u Europi”,

– uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija od 19. lipnja 2024. naslovljeno „Budućnost zajedničke poljoprivredne politike”[4] ,

– uzimajući u obzir Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 17. siječnja 2024. o temi „Promicanje autonomne i održive proizvodnje hrane: strategije za zajedničku poljoprivrednu politiku nakon 2027.”[5],

– uzimajući u obzir zaključke popratne studije Komisije iz 2024. za potrebe evaluacije o programima potpore EU-a za poljoprivredu u najudaljenijim regijama (POSEI), u kojima se potvrđuje učinkovitost i relevantnost tog programa za sigurnost opskrbe hranom, teritorijalnu, socijalnu i gospodarsku koheziju te za održavanje poljoprivredne aktivnosti u posebno osjetljivim otočnim i najudaljenijim kontekstima[6],

– uzimajući u obzir izvješće Europskog odbora regija od 7. listopada 2024. naslovljeno „Stanje regija i gradova u Europskoj uniji”,

---

1 SL C, C/2024/480, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/480/oj.
2 SL C, C/2024/483, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/483/oj.
3 SL C 252, 18.7.2018., str. 184.
4 SL C, C/2024/5363, 17.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5363/oj.
5 SL C, C/2024/2099, 26.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2099/oj.
6 Europska komisija: Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj, ECORYS, EEIG AGROSYNERGIE i METIS, „Evaluation support study of the EU support schemes for agriculture in the outermost regions (POSEI) and small Aegean Islands (SAI) – Final report” (Potporna studija za potrebe evaluacije o programima potpore EU-a za poljoprivredu u najudaljenijim regijama (POSEI) i na manjim egejskim otocima (SAI) – završno izvješće), Ured za publikacije Europske unije, 2024., https://data.europa.eu/doi/10.2762/926041.

– uzimajući u obzir Deklaraciju Koordinacijske skupine za pakt za ruralna područja od 18. prosinca 2024. o budućnosti ruralnih područja i politici ruralnog razvoja u Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir analizu Europske središnje banke iz lipnja 2025. u pogledu povećanja troškova proizvodnje, gubitka stvarne vrijednosti i makroekonomskih projekcija Europske središnje banke u odnosu na stope inflacije zabilježene u europodručju[1],

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj (A10-0143/2025),

A. budući da je zajednička poljoprivredna politika (ZPP) temeljna i ustaljena politika EU-a koja ima strateški važnu ulogu u trenutačnom nesigurnom geopolitičkom kontekstu i koja je ključan dio sigurnosti opskrbe hranom, obrane i strateške autonomije EU-a;

B. budući da se ciljevi ZPP-a i dalje moraju temeljiti na osiguravanju povećane poljoprivredne proizvodnje i produktivnosti, doprinošenju primjerenom životnom standardu poljoprivredne zajednice povećanjem prihoda, podupiranju stabilnosti, održivosti i konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora EU-a te doprinosu ruralnom razvoju; budući da se moraju uzeti u obzir posebne značajke poljoprivrede, posebno u kontekstu klimatskih izazova, kriza i scenarija sukoba; budući da ZPP doprinosi proizvodnji hrane i jača njezinu otpornost u smislu količine, kvalitete i cjenovne pristupačnosti za potrošače, što vrijedi i za proizvodnju sirovina za različite primjene povezane s biogospodarstvom;

C. budući da je, u skladu s Europskom strategijom za Uniju pripravnosti, poljoprivredu potrebno staviti u prvi plan gospodarskog i političkog programa te prepoznati njezinu ulogu kao ključne sastavnice sigurnosne i obrambene politike EU-a; budući da su produktivna poljoprivredna zemljišta stoga od strateške važnosti i da su, zajedno s kvalitetom tla, vode, zraka i biološke raznolikosti, ključan čimbenik u poljoprivrednoj proizvodnji koji se mora zaštititi;

D. budući da je 14. siječnja 2025. više od 150 dobitnika Nobelove nagrade i Svjetske nagrade za hranu objavilo otvoreno pismo u kojem je pozvalo svjetske čelnike da hitno daju prednost poljoprivrednim istraživanjima kako bi se zadovoljile prehrambene potrebe 9,7 milijardi ljudi koliko će ih prema predviđanjima do 2050.

---

[1] Europska središnja banka, „June 2025 Eurosystem staff macroeconomic projections” (Makroekonomske projekcije stručnjaka Eurosustava iz lipnja 2025.), https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections2025 06_eurosystemstaff~16a68fbaf4.en.html.

živjeti na Zemlji[1];

E. budući da se očekuje da će, ako trenutačni politički okvir ostane nepromijenjen, Europska unija smanjiti poljoprivrednu proizvodnju[2], čime bi se povećao rizik od nesigurnosti opskrbe hranom i prehrambenog siromaštva u Uniji te doprinijelo globalnoj nestašici hrane, uz voljno zanemarivanje njezina poljoprivrednog potencijala;

F. budući da šumarski sektor nije u nadležnosti Europske unije, nego država članica;

G. budući da se ZPP mora ojačati, dodatno pojednostavniti, učiniti fleksibilnijim i modernijim, ali istodobno mora zadržati svoju dosljednu strukturu i zajamčiti održivost poljoprivredne proizvodnje EU-a u njezinoj okolišnoj, socijalnoj i gospodarskoj dimenziji; budući da je ključno poljoprivrednom sektoru EU-a omogućiti da bolje odgovori na potrebe aktivnih poljoprivrednika i očekivanja europskog društva u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, sigurnosti i kvalitete hrane, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima, otpornosti vodoopskrbe, mentalnog zdravlja, generacijske obnove i rodne ravnopravnosti; budući da je ključno smanjiti birokratsko opterećenje i osigurati odgovarajuća financijska sredstva poljoprivrednicima, radnicima na poljoprivrednim gospodarstvima i njihovim zajednicama kako bi mogli imati primjeren životni standard i lakše se prilagoditi novim izazovima;

H. budući da je očito potrebno zadržati strukturu ZPP-a koja se sastoji od dva stupa; budući da bi se tom strukturom trebala osigurati ravnoteža između potpore dohotku u okviru prvog stupa, čime bi se poljoprivrednicima pomoglo da ostanu ili postanu održivi i proizvode za tržište, uz izravna plaćanja koja u potpunosti financira EU, i poljoprivredno-okolišnih mjera i potpore ulaganjima u okviru dobro financirane politike ruralnog razvoja u okviru drugog stupa, uz potporu sufinanciranih mjera za bolje rješavanje specifičnih situacija;

I. budući da je konvergencija izravnih plaćanja unutar država članica i među njima ključna kako bi se poljoprivrednicima zajamčili pravedni uvjeti potpore i osiguralo pošteno tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu; naglašava da izravna plaćanja predstavljaju stabilan i predvidljiv udio godišnjeg prihoda poljoprivrednih gospodarstava te da je njihova pravedna raspodjela diljem Unije neophodna za

---

[1] Ciechanover, A., Yonath, A. E., Riess, A. G., Adesina, A. A., Heeger, A., Fert, A., Leggett, A. J., Zeilinger, A., Patapoutian, A., Warshel, A., McDonald, A. B., Hershko, A., Barish, B. C., Marshall, B. J., Kobilka, B. K., i drugi, „Pismo dobitnika nagrada iz 2025.: Kritična točka gladi – hitan poziv na transformaciju sigurnosti opskrbe hranom i prehrambene sigurnosti”, 2025.

[2] Europska komisija: Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj, „EU agricultural outlook 2024-2035” (Poljoprivredni izgledi EU-a za razdoblje 2024. – 2035.), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2024., doi:10.2762/2329210.

sprečavanje napuštanja zemljišta, pružanje posebne potpore novim i mladim poljoprivrednicima te za očuvanje gospodarske održivosti poljoprivrede i regionalne kohezije;

J. budući da je, s obzirom na aktualnu raspravu o budućnosti višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), ključno da se sredstva ZPP-a odvoje od drugih i da ih se ne spaja u jedinstveni nacionalni fond kako bi se očuvao karakter Zajednice koji obilježava ZPP i osigurali jednaki uvjeti za poljoprivrednike u svim državama članicama;

K. budući da ZPP odražava raznolikost regija, tradicija i poljoprivrednih sustava EU-a, uključujući širok raspon poljoprivrednih struktura, vrsta poljoprivredne proizvodnje i proizvoda;

L. budući da bi sve izmjene postojećeg ZPP-a ili novo zakonodavstvo trebalo uvesti tako da se osigura stabilnost sektora i veća pravna sigurnost za poljoprivrednike i vlasnike šuma, koji zahtijevaju jednostavniji ZPP, uz pružanje potpore dohotku, osiguravanje održivosti i uzimanje u obzir sezonskih ograničenja i dugoročnih potreba za planiranjem poljoprivredne proizvodnje; budući da bi takve mjere trebalo razviti uz savjetovanje s dionicima, pri čemu bi trebalo izbjegavati nepotrebna administrativna opterećenja i omogućiti razumna prijelazna razdoblja, i poduprijeti ih odgovarajućim proračunima za prilagodbu;

M. budući da je ZPP, kao temelj Europskog konsenzusa o razvoju, relevantniji nego ikad s obzirom na trenutačne izazove; budući da se ZPP-om podupire oko 9,1 milijun poljoprivrednih gospodarstava diljem Europe, što predstavlja smanjenje broja poljoprivrednih gospodarstava od 37 % u odnosu na 14,4 milijuna zabilježenih 2005., te budući da je to smanjenje popraćeno smanjenjem prihoda poljoprivrednika od 12 % po hektaru; budući da se 77 % građana EU-a složilo s tvrdnjom da EU putem ZPP-a ispunjava svoju ulogu osiguravanja stabilne opskrbe sigurnom, zdravom, održivom i visokokvalitetnom hranom po pristupačnim cijenama za 450 milijuna potrošača; budući da ruralna područja pokrivaju 83 % teritorija EU-a i da u njima živi 30 % stanovništva EU-a; budući da poljoprivredna zemljišta čine 40 % teritorija Unije te da je poljoprivredno-prehrambeni sektor EU-a zaslužan za oko 7 % bruto domaćeg proizvoda EU-a i zapošljava 17 milijuna ljudi;

N. budući da, prema podacima Eurostata[1], 93 % poljoprivrednih gospodarstava u EU-u vode obitelji; budući da je taj jedinstveni europski model potrebno očuvati jer ima ključnu ulogu za vitalnost i gospodarsku održivost ruralnih područja;

---

[1] Eurostat, „Agriculture statistics - family farming in the EU” (Statistički podaci o poljoprivredi – obiteljska poljoprivredna gospodarstva u EU-u), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_statistics_-_family_farming_in_the_EU.

O. budući da poljoprivreda nije samo posao, nego i način života ukorijenjen u prirodi, povijesnoj, kulturnoj i tradicionalnoj baštini te ruralnoj zajednici, koji ima pozitivan učinak na društvo i zaslužuje veće priznanje; naglašava da multifunkcionalnost poljoprivrede u EU-u nudi širok raspon mogućnosti za zapošljavanje i diversifikaciju poslovanja u ruralnim područjima, primjerice putem usluga agroturizma, poljoprivredno-prehrambene industrije i industrije biogospodarstva, proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, održivog turizma, školskih izleta i izravne prodaje; budući da ta multifunkcionalnost doprinosi uključivom rastu, dobrobiti zajednice i pružanju socijalnih, obrazovnih i zdravstvenih usluga u ruralnim područjima;

P. budući da je inflacija hrane u EU-u 2022. i 2023. dosegnula gotovo 25 %, a u nekim zemljama čak i 50 %, što je imalo velike gospodarske i socijalne posljedice i podsjetilo na to da je stabilizacija poljoprivrednih cijena ključna za makroekonomsku stabilnost i gospodarsku sigurnost;

Q. budući da su izravna plaćanja po površini ključna za gospodarsku održivost europske poljoprivrede jer imaju ključnu ulogu u održavanju održive proizvodnje i jamčenju pravednog i primjerenog prihoda poljoprivrednika, čime se povećava profitabilnost, osigurava stabilnost i jamči minimalna razina sigurnosti; budući da bi trebalo osigurati veću potporu za poljoprivrednice te nove, mlade i obiteljske poljoprivrednike i mala i srednja poduzeća, posebno ona koja posluju u područjima u nepovoljnom položaju, kao i za sektore koji se podupiru iz socioekonomskih ili ekoloških razloga;

R. budući da je važno osigurati da se plaćanja potpore iz prvog stupa ZPP-a usmjeravaju prema svim aktivnim, profesionalnim poljoprivrednicima koji svoj prihod ostvaruju djelomično ili u cijelosti od poljoprivredne proizvodnje, bilo na puno bilo na nepuno radno vrijeme;

S. budući da bi ta izravna plaćanja trebala doprinijeti jačanju konkurentnosti i poboljšanju održivosti i otpornosti poljoprivrednog sektora EU-a, istodobno odražavajući specifične potrebe i regionalnu raznolikost; budući da glavni pokretač profitabilnosti poljoprivrednika i dalje mora biti proizvodnja zdrave hrane, uz mogućnost dopunjavanja prihoda aktivnostima kao što su proizvodnja energije, hvatanje ugljika ili održivi turizam;

T. budući da su u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. sredstva dodijeljena za ZPP smanjena u nominalnom i realnom iznosu u usporedbi s prethodnim VFO-om; budući da su se ukupni rashodi EU-a za ZPP posljednjih godina znatno smanjili unatoč znatnom povećanju ambicija ZPP-a u području okoliša; budući da je to smanjenje znatno utjecalo na prihode poljoprivrednika;

U. budući da se poljoprivrednici suočavaju sa sve većom nestabilnošću

cijena zbog fluktuacija na globalnim tržištima i u europskoj proizvodnji kao posljedice globalizirane prirode lanca opskrbe hranom, što je vidljivo iz nedavnog priljeva žitarica iz trećih zemalja i povećanja cijena gnojiva; budući da se suočavaju i s makroekonomskom i geopolitičkom nesigurnošću, zdravstvenim krizama, izbijanjem bolesti životinja, trendovima koncentracije tržišta, viškovima u određenim europskim sektorima i nepredvidljivošću prinosa zbog češćih ekstremnih vremenskih uvjeta povezanih s klimom i prirodnih katastrofa;

V. budući da europska poljoprivreda mora pronaći odgovor na nove i sve veće izazove i osigurati prioritete EU-a kao što su sigurnost opskrbe hranom i otpornost na klimatske promjene; budući da je za to potreban veći proračun za ZPP u sljedećem VFO-u u stalnim cijenama kao jedan od političkih prioriteta EU-a kako bi se spriječio gubitak stvarne vrijednosti plaćanja i odgovorilo na trenutačne i buduće izazove u EU-u;

W. budući da bi neprilagođavanje VFO-a inflaciji moglo dovesti do gubitka do 54 % ZPP-a, što odgovara iznosu od 250 milijardi EUR do 2034., čime bi se ozbiljno ugrozila sposobnost EU-a da održi samodostatnost u opskrbi hranom i učinkovito odgovori na unutarnju i globalnu potražnju;

X. budući da je dohodak od poljoprivrede i dalje ispod prosjeka za ostatak gospodarstva u gotovo svim državama članicama te iznosi 47 % prosječnih bruto nadnica i plaća u gospodarstvu EU-a te budući da ljudi koji žive u urbanim područjima općenito imaju višu razinu prihoda od onih koji žive u ruralnim područjima, što dovodi do nejednakosti i isključenosti; budući da poljoprivrednici u dobi od 40 godina i manje imaju u prosjeku najniži dohodak na razini EU-a; budući da se budućim ZPP-om mora osigurati pravedna naknada i zaštita za poljoprivrednike i radnike na poljoprivrednim gospodarstvima kako bi im se omogućilo da održe proizvodne aktivnosti diljem Unije, među ostalim u područjima s prirodnim ograničenjima, te kako bi se ispunili standardi kvalitete i zahtjevi u pogledu sigurnosti hrane u korist građana;

Y. budući da se poljoprivrednici suočavaju s visokim razinama stresa povezanog s radom zbog dugog radnog vremena, društvene izolacije, financijske nesigurnosti, administrativnih i regulatornih zahtjeva, vremenskih nepogoda povezanih s klimatskim promjenama ili novih bolesti biljaka i životinja; budući da poljoprivrednici i dalje imaju ograničen pristup uslugama u području mentalnog zdravlja;

Z. budući da je ključno ojačati položaj poljoprivrednika u lancu opskrbe poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, propisno prepoznajući njihovu ulogu, te osigurati uvjete poštenog tržišnog natjecanja, produktivnosti, otpornosti i učinkovitosti na jedinstvenom tržištu; budući da je važno zajamčiti potpunu usklađenost sa

zakonodavstvom o nepoštenim trgovačkim praksama[1], zajamčiti pravedno plaćanje za poljoprivredne proizvode, zajedno s većom transparentnošću u određivanju cijena i promicanjem boljih alata za upravljanje učincima rizika i kriza; budući da se vanjski šokovi i čimbenici izvan kontrole poljoprivrednika, kao što su tržišne krize ili prirodne katastrofe, koji utječu na konkurentnost i održivost poljoprivrednika također moraju uzeti u obzir i pratiti na odgovarajući način;

AA. budući da poljoprivredne zadruge, koje su osnovali i kojima upravljaju sami poljoprivrednici, kao i organizacije proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i lokalne akcijske skupine, jačaju položaj primarnih proizvođača u proizvodnom lancu kombiniranjem napora, koordinacijom ulaganja i ublažavanjem rascjepkanosti sektora; budući da se u Viziji za poljoprivredu i hranu prepoznaje da je jačanje kolektivnog pregovaranja u poljoprivredi ključno kako bi taj sektor postao privlačniji;

AB. budući da se EU i dalje suočava s nedostatkom generacijske obnove u poljoprivrednom sektoru; budući da je 2020. većina (57,6 %) poljoprivrednika u EU-u, bez obzira na spol, bila starija od 55 godina, dok su oni mlađi od 35 godina činili otprilike 6 %, od kojih su samo 1,7 % bile žene, a u mnogim državama članicama vrlo visok udio poljoprivrednika ima 65 ili više godina;

AC. budući da je generacijska obnova ključna za budućnost europske poljoprivrede, sigurnost opskrbe hranom, blagostanje ruralnih područja i očuvanje ruralnog načina života; budući da su cijena i ograničena dostupnost zemljišta, općenito niska profitabilnost poljoprivredne djelatnosti, strukturni izazovi s kojima se suočavaju ruralna područja u odnosu na povezana ulaganja i rizike, administrativni zahtjevi i ugled sektora utvrđeni kao glavne prepreke koje ljude odvraćaju od poljoprivrede; budući da bi trebalo skrenuti pozornost i na druge čimbenike, kao što su nedostatak vlastitog kapitala, otežan pristup kreditima, posebno za poljoprivrednice i mlade poljoprivrednike, potreba za tehničkim i popratnim uslugama te mjerama potpore, učinci klimatskih promjena, visoki troškovi sirovina i drugi proizvodni troškovi te širenje bolesti koje prenose vektori, koji mogu predstavljati znatne prepreke u uključivanju poljoprivrednica te mladih i novih poljoprivrednika u poljoprivredni sektor;

AD. budući da poljoprivrednice te mladi i novi poljoprivrednici imaju potencijal za uvođenje inovativnih poslovnih ideja i novih tehnologija te provođenje održivih poljoprivrednih metoda; budući da bi trebalo promicati programe koji kombiniraju održivost, primjenu tehnologija

---

[1] Direktiva (EU) 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (SL L 111, 25.4.2019., str. 59., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

i međugeneracijska partnerstva kako bi se olakšalo nasljeđivanje poljoprivrednih gospodarstava; budući da su snažnije sinergije između inicijativa za zapošljavanje mladih, ZPP-a i politika ruralnog razvoja ključne za potporu generacijskoj obnovi i osiguravanje da mladi ostanu u ruralnim područjima;

AE. budući da se žene i dalje suočavaju s većim izazovima pri ulasku u poljoprivredni sektor i budući da su stope zaposlenosti žena u ruralnim područjima stalno niže od stopa zaposlenosti muškaraca; budući da je broj poljoprivrednih gospodarstava kojima upravljaju žene vrlo neujednačen među državama članicama; budući da je rodna ravnopravnost temeljno načelo EU-a i da suzbijanje depopulacije ruralnih područja uvelike ovisi o osiguravanju jednakih mogućnosti za žene i mlade; budući da bi Komisija i države članice, kako bi odgovorile na posebne izazove s kojima se suočavaju žene u poljoprivredi, trebale osigurati da se njihove konkretne potrebe odražavaju u nacionalnim strateškim planovima u okviru ZPP-a ciljanim intervencijama;

AF. budući da novi ruralni vrijednosni lanci u biogospodarstvu nude nove poslovne prilike za diversificiranje izvora prihoda za poljoprivredni sektor, čime se potiče otvaranje radnih mjesta i ruralno poduzetništvo, uz promicanje bolje upotrebe poljoprivrednih nusproizvoda; budući da primjeri potonjeg uključuju proizvodnju energije proizvodnjom bioplina na poljoprivrednim gospodarstvima ili proizvodnjom i preradom vune i drugih prirodnih vlakana; budući da je u tom kontekstu također važno istaknuti dodatne mogućnosti prihoda dostupne poljoprivrednicima putem proizvodnje obnovljive energije iz izvora koji su u skladu s Direktivom o obnovljivoj energiji[1], kao što su biogoriva, što također doprinosi jačanju energetske samodostatnosti EU-a; budući da sekvestracija ugljika u poljoprivredi može doprinijeti klimatskim ciljevima EU-a poticanjem sekvestracije ugljika u tlu i biomasi; budući da bi, međutim, hrani i hrani za životinje trebalo dati prednost pred drugim namjenama poljoprivrednih proizvoda i zemljišta;

AG. budući da kratki proizvodni lanci, pri čemu se proizvodnja, prerada i pakiranje odvijaju u istoj regiji, pridonose zadržavanju dodane vrijednosti na lokalnoj razini i time osiguravaju više radnih mjesta na tom području; budući da se takvim lokaliziranim, teritorijalno integriranim, otpornim i održivim poljoprivredno-prehrambenim sustavima smanjuje ovisnost o vanjskim resursima, jača sigurnost opskrbe hranom u EU-u i doprinosi revitalizaciji ruralnih područja;

---

[1] Direktiva (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652, SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.

AH. budući da je ključno izbjeći negativne učinke na poljoprivrednu proizvodnju EU-a promicanjem fleksibilnih i učinkovitih alata za potporu najranjivijim i strateškim sektorima koji se suočavaju s izazovima koji proizlaze iz strukturnih promjena te prirodnih i meteoroloških katastrofa, posebno u kontekstu klimatskih promjena, tržišnih neravnoteža, donošenja trgovinskih sporazuma, kao i mogućih posljedica za poljoprivredni sektor EU-a povezanih s provedbom novih politika EU-a;

AI. budući da ti izazovi mogu imati izravne posljedice za sigurnost opskrbe hranom te ruralna gospodarstva i zajednice te je stoga ključno poboljšati sprečavanje rizika, upravljanje rizicima i prilagodbu njima, među ostalim poboljšanim i prilagođenim mehanizmima i infrastrukturom koji se podupiru financijskim sredstvima izvan ZPP-a;

AJ. budući da bi se u okviru ZPP-a trebale prepoznati znatne koristi za okoliš koje donose održiva poljoprivreda i stočarstvo, kojima doprinose i prakse i usjevi kao što su šumarstvo, agrošumarstvo, pčelarstvo, proteinski i drvenasti usjevi, ekološka poljoprivreda, tekstilna vlakna i novi sektori kao što je biogospodarstvo; budući da je potrebno zadržati i zaštititi sektorske strategije za voće i povrće, vino, maslinovo ulje, stolne masline, krumpir, šećernu repu i pčelarstvo;

AK. budući da su, prema podacima Europske agencije za okoliš, suše prouzročila godišnje gospodarske gubitke u EU-u u iznosu do 9 milijardi EUR, a ta bi brojka do 2100. mogla doseći i do 28,6 milijardi EUR, uz gubitke uzrokovane drugim učincima klimatskih promjena; budući da se poljoprivrednici diljem EU-a iz prve ruke suočavaju s klimatskim promjenama, uz sve veću dezertifikaciju i gubitak poljoprivredne produktivnosti, pri čemu se sredozemne regije suočavaju s posebnim izazovima; budući da ekstremni vremenski uvjeti, kao što su sve ozbiljnije poplave i suše, ugrožavaju sigurnost opskrbe hranom u EU-u;

AL. budući da su poljoprivreda, voda i tlo neodvojivo povezani; budući da su održivo upravljanje tim prirodnim resursima i njihova dostupnost ključni za osiguravanje proizvodnje kvalitetne hrane u dostatnim količinama;

AM. budući da je učinkovita upotreba hranjivih tvari ključna za smanjenje ovisnosti EU-a o kemijskim gnojivima, smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje zdravlja tla; budući da je Direktivom o nitratima[1] u njezinu sadašnjem obliku ograničena upotreba prerađenog životinjskog gnojiva, uključujući proizvode RENURE, unatoč znanstvenim dokazima koji podupiru njihovu sigurnu

---

[1] Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

primjenu; budući da je Zajednički istraživački centar zaključio da zamjenom sintetičkih mineralnih gnojiva RENURE-om ne dolazi do povećanog prodiranja nitrata u vodu; budući da to stvara nepotrebne regulatorne prepreke za poljoprivrednike čiji je cilj zatvoriti cikluse hranjivih tvari i smanjiti utjecaj na okoliš;

AN. budući da je zbog sve veće nestabilnosti u svjetskoj trgovini potrebno prilagoditi trgovinsku politiku EU-a i međunarodna trgovinska pravila, posebno u okviru Svjetske trgovinske organizacije, kako bi se poljoprivredno-prehrambeni sustavi Unije zaštitili jamčenjem poštenih i održivih uvjeta tržišnog natjecanja na temelju uzajamnosti i učinkovite trgovinske zaštite;

AO. budući da se uvozom u Uniju poljoprivrednih proizvoda koji se proizvode po nižim standardima i s nižim troškovima proizvodnje od onih proizvedenih u EU-u, koje pak karakteriziraju najviši standardi, onemogućava našim proizvođačima da postignu pravedne cijene i profitabilnost na tržištu; budući da to predstavlja potencijalni rizik za javno zdravlje te zdravlje bilja i životinja, uključujući širenje nametnika i bolesti; budući da je potrebno osigurati uzajamnost u međunarodnim trgovinskim sporazumima;

AP. budući da je potrebno modernizirati fizičku i digitalnu infrastrukturu na kojoj se temelji učinkovit izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a kako bi se ojačala otpornost poljoprivrede EU-a stvaranjem diversificiranih izvoznih tržišta;

AQ. budući da Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje uključivanje mahunarki, voća i povrća, kao i umjerenu konzumaciju bjelančevina, uključujući bjelančevine životinjskog podrijetla, kao dio raznolike i uravnotežene prehrane; budući da su meso i drugi životinjski proizvodi vrijedan izvor bjelančevina visoke biološke vrijednosti i osnovnih mikronutrijenata; budući da održivo stočarstvo znatno doprinosi zaštiti biološke raznolikosti, sprečavanju šumskih požara, održavanju krajobraza, opskrbi hranjivim tvarima u tlu i sigurnosti opskrbe hranom, kao i nacionalnim kulturama i baštini; budući da je Komisija u svojoj komunikaciji o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a prepoznala važnost razvoja dugoročne strategije za sektor stočarstva i najavila pokretanje posebnih radnih postupaka povezanih s tim pitanjem; budući da se ciljanim ulaganjima u tehnike uzgoja i druga inovativna rješenja mogu smanjiti emisije iz stočarstva uz istodobno očuvanje produktivnosti i dobrobiti životinja;

AR. budući da se oko 70 % sirovina nužnih za proizvodnju hrane za životinje bogate bjelančevinama potrebne u EU-u mora uvoziti iz zemalja koje nisu članice Unije jer EU ima znatan manjak u proizvodnji biljnih bjelančevina; budući da su Parlament i države članice u više navrata pozvali na smislenu strategiju EU-a za bjelančevine kako bi se povećala proizvodnja proteinskih usjeva u EU-u i tako smanjila ta visoka razina ovisnosti;

AS. budući da su potrebne pojačane sinergije s drugim instrumentima EU-a, kao što su Obzor Europa i kohezijska politika, kako bi se olakšala integracija rezultata istraživanja u praktična, lokalno prilagođena poljoprivredna rješenja, promicale inovacije i potaknuo gospodarski razvoj; budući da su veća povezivost, poboljšane digitalne vještine i uvođenje autonomnih tehnologija u ruralnim područjima ključni za povećanje konkurentnosti sektora i otpornosti na klimatske promjene te za povećanje privlačnosti ruralnih područja za mlađe generacije i kvalificirane stručnjake;

AT. budući da se većina biotehnoloških istraživanja trenutačno provodi izvan EU-a; budući da su takva istraživanja često usmjerena na agroekonomska pitanja koja su samo djelomično relevantna za kontekst EU-a, što dovodi do potencijalnih gubitaka u pogledu ulaganja i prilika za poljoprivrednike u EU-u; budući da bi EU stoga trebao ulagati u razvoj biotehnologije prilagođene vlastitim poljoprivrednim potrebama; budući da povlačenje odobrenja za stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja, bez dostupnih učinkovitih alternativa, izlaže poljoprivrednike štetnim organizmima i bolestima, smanjuje njihovu profitabilnost i konkurentnost, povećava rasipanje hrane i predstavlja prijetnju sigurnosti opskrbe hranom;

AU. budući da je EU razvio niz svemirskih programa (EGNOS i Galileo) i programa za promatranje Zemlje (Copernicus), koji imaju znatan potencijal za potporu praćenju provedbe ZPP-a kako bi se poljoprivrednike i šumare osnažilo točnim podacima o zemljištu kojim upravljaju i, prema potrebi, pojednostavnilo i smanjilo administrativno opterećenje;

AV. budući da ruralna područja EU-a pokrivaju 83 % područja EU-a i da u njima živi 137 milijuna stanovnika; budući da su budućnost i prosperitet ruralnih područja od presudne važnosti za sigurnost opskrbe hranom, autonomiju i otpornost Europe; naglašava da su poljoprivredno-prehrambeni sustavi omogućili stalan pristup sigurnoj i kvalitetnoj hrani tijekom posljednjih kriza, unatoč pritisku inflacije na cjenovnu pristupačnost hrane; budući da politike moraju podupirati i poljoprivredu kao temeljnu djelatnost i gospodarsku diversifikaciju razvojem održivog ruralnog turizma, malih poduzeća, obrta i lokalnih usluga kako bi ruralne regije bile održive i privlačne; budući da proizvodnja energije može stvoriti dodatne izvore prihoda za poljoprivrednike, ali ne bi trebala utjecati na proizvodnju hrane; budući da su se LEADER i lokalni razvoj pod vodstvom zajednice pokazali vrijednim alatima za održivi razvoj i da su u središtu politika EU-a; budući da ZPP sam ne može pružiti rješenja za sve potrebe i izazove s kojima se suočavaju ruralna područja;

AW. budući da bi ZPP trebao imati ulogu u skladnom razvoju EU-s jačanjem gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije te stoga mora nastaviti kompenzirati regije s prirodnim ograničenjima, kao što su planinske, sušne, otočne, granične i najudaljenije regije te regije u nepovoljnom položaju, radi nadoknade dodatnih troškova koji

proizlaze iz njihovih geografskih ili demografskih ograničenja kako bi se izbjeglo napuštanje poljoprivredne djelatnosti i posljedična depopulacija u tim područjima; budući da je ključno prepoznati važnu ulogu koju poljoprivrednici imaju u tim područjima jer osiguravaju ekološke, gospodarske i socijalne usluge;

AX. budući da se najudaljenije regije suočavaju s posebnim izazovima zbog svojega geografskog položaja; budući da se u okviru programa POSEI primjenjuju intervencije prvog stupa ZPP-a, prilagođene specifičnostima najudaljenijih regija; budući da je program POSEI od presudne važnosti za održavanje poljoprivredne djelatnosti i osiguravanje opskrbe hranom i poljoprivrednim proizvodima u tim regijama; budući da je njegova provedba važna i uspješna, konkretno u pogledu povećanja proizvodnje namijenjene lokalnoj potrošnji, kao što pokazuju izvješća Komisije o provedbi za razdoblja 2006. – 2014. i 2015. – 2019.; budući da, međutim, proračunska sredstva programa POSEI nisu revidirana od 2007., što je dovelo do kumulativne amortizacije od najmanje 36 % zbog inflacije; budući da je to znatno ograničilo razinu potpore EU-a koja je dostupna poljoprivrednicima u najudaljenijim regijama i budući da postoji jasna potreba za prilagodbom financijskih sredstava dodijeljenih u okviru programa POSEI kako bi se nadoknadila ta deprecijacija;

AY. budući da konkurentni poljoprivredni, prehrambeni i šumarski sektor mogu i dalje imati važnu ulogu u ostvarivanju ciljeva u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, javnog zdravlja i zaštite okoliša, u skladu s politikama Unije, pri čemu će poljoprivrednici primati poticaje i naknadu za svoj doprinos te će im se pomoći smanjivanjem nepotrebnih regulatornih i administrativnih opterećenja u mjerama koje poduzimaju;

AZ. budući da su europski poljoprivrednici u okviru ZPP-a uložili znatne napore u integraciju okolišnih i klimatskih ciljeva u skladu sa zahtjevima utvrđenima u zakonodavstvu EU-a za prilagodbu poljoprivrednog sektora sve većim izazovima i krizama uzrokovanima klimatskim promjenama; budući da su poljoprivrednici već najizloženiji tim izazovima i imaju ključnu ulogu u zaštiti okoliša i tla u kontekstu klimatskih promjena te da su, prema procjenama, u razdoblju od 2005. do 2023. emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede u EU-u bilježile ukupni silazni trend od 7 %[1];

BA. budući da je ključno osigurati da se u zahtjevima u pogledu uvjetovanosti i obvezama u području okoliša u okviru ZPP-a uzima u obzir raznolikost poljoprivrede u EU-u i da se njima ne nameće nerazmjerno administrativno opterećenje poljoprivrednicima, posebno onima najranjivijima; budući da je potrebno postići bolju

---

[1] Europska agencija za okoliš, „Greenhouse gas emissions from agriculture in Europe” (Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede u Europi), https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emissions-from-agriculture.

ravnotežu između obvezne prirode određenih mjera i sustava utemeljenog na poticajima koji poljoprivrednicima omogućuje da dobrovoljno usvoje održivije poljoprivredne prakse, a da to ne dovede do smanjenja proizvodnje hrane, čime bi se osigurala njihova konkurentnost i profitabilnost te omogućila dovoljna fleksibilnost za razvijanje rješenja prilagođenih lokalnim uvjetima;

BB. budući da je potrebno provesti kumulativnu evaluaciju zakonodavstva povezanog sa zelenim planom kako bi se procijenio njegov ukupni učinak na poljoprivredno-prehrambeni sektor, uključujući regulatornu usklađenost, administrativno opterećenje, konkurentnost i sposobnost sektora da zajamči sigurnost opskrbe hranom i stratešku otpornost;

BC. budući da bi se pri uvođenju dodatnih ograničenja pristupa zemljištu u sklopu ZPP-a trebale uzeti u obzir regije u kojima postoji snažna konkurencija između urbanog razvoja i poljoprivrede kako bi se održala poljoprivreda u tim područjima;

BD. budući da uspjeh inovacija u poljoprivredi ne ovisi samo o tehnološkom napretku već i o praktičnoj razmjeni znanja i aktivnom sudjelovanju poljoprivrednika u istraživačkim i inovacijskim procesima; budući da su alati kao što su sustavi znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS), operativne skupine u okviru mreže EIP-AGRI i projekti s više dionika koji se podupiru u okviru programa Obzor Europa pokazali vrijednost zajedničkog stvaranja, prilagodbe na lokalnoj razini i čvršćih veza među poljoprivrednicima, istraživačima i savjetnicima;

Put prema konkurentnoj i održivoj poljoprivredi

1. napominje da je Komisija 16. srpnja 2025., zajedno sa svojim prijedlogom novog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034., predstavila zakonodavne prijedloge za reformu ZPP-a; međutim, ustraje u tome da stajalište Parlamenta o budućnosti ZPP-a i poljoprivrede EU-a ostane kako je navedeno u ovoj rezoluciji;

2. prima na znanje izvješće Komisije naslovljeno „Vizija za poljoprivredu i hranu” kao obećavajući plan za ZPP nakon 2027., s važnim doprinosima koji se temelje na generacijskoj obnovi, konkurentnosti, održivosti, otpornosti, pojednostavnjenju i većem reciprocitetu u pogledu standarda u trgovini, te s naglaskom na inovacijama za postizanje gospodarske, socijalne i okolišne održivosti, na davanju prednosti poticajima u odnosu na ograničenja i na pravednijem ciljanju potpora u sklopu ZPP-a; prepoznaje da se u okviru tog pristupa ponovno stavlja naglasak na tradicionalne temeljne ciljeve ZPP-a utvrđene u članku 39. UFEU-a; naglašava da je važno osigurati zaseban proračun za ZPP kako bi se postigli ti ciljevi;

3. naglašava da poljoprivreda ima ključnu ulogu u jamčenju sigurnosti opskrbe hranom u EU-u i izvan njega, zaštiti ljudskog zdravlja,

održavanju biološke raznolikosti i zdravog tla i vode te socijalnoj koheziji; naglašava da bi se budućim ZPP-om trebao pojednostavniti pristup mjerama za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje te da bi poljoprivrednike trebalo nagraditi za njihove napore u tom pogledu; naglašava da poljoprivrednici imaju ključnu ulogu u osiguravanju održivosti europske poljoprivredne proizvodnje u njezinoj okolišnoj, socijalnoj i gospodarskoj dimenziji, a istodobno doprinose sigurnosti opskrbe hranom i strateškoj autonomiji te bi ih stoga trebalo podupirati; poziva na to da se procjene učinka u kojima se uzimaju u obzir posljedice na razini poljoprivrednih gospodarstava provedu prije predlaganja novih propisa koji podrazumijevaju nove zahtjeve i birokratsko opterećenje za poljoprivrednike te poziva na reviziju svih postojećih obveza; ustraje u tome da poljoprivreda ostane politika na razini EU-a i da ne bude uključena u jedinstveni fond kako bi se osigurali jednaki uvjeti među državama članicama;

4. poziva na povećan i namjenski proračun za ZPP, koji će biti indeksiran prema inflaciji putem ponovnih procjena na godišnjoj razini, u sljedećem VFO-u kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom neovisno o trgovinskim nestabilnostima koje su rezultat nestabilnosti geopolitičkog okruženja; naglašava da ZPP bez odgovarajućih sredstava više neće moći biti ključan pokretač za jamčenje gospodarske, okolišne i socijalne održivosti europske poljoprivrede i istovremeno osiguravati pravedne prihode i poštene uvjete za aktere u poljoprivrednom sektoru i potpunu funkcionalnost jedinstvenog tržišta; poziva na to da financijska sredstva dodijeljena ZPP-u ostanu predviđena u proračunu u tu svrhu, posebno izravna plaćanja; snažno se protivi ideji da bi državama članicama također trebalo dopustiti korištenje proračuna za ZPP kao ukupne omotnice u druge svrhe osim poljoprivrede; naglašava da će se odgovarajućim proračunom pomoći osigurati nastavak zajedničke politike;

5. poziva Komisiju i suzakonodavce da zadrže fiksnu i namjensku potporu dohotku kao temeljnu sastavnicu ZPP-a za razdoblje nakon 2027., prepoznajući njezinu ključnu ulogu u osiguravanju proizvodnje hrane, uz visoke standarde kvalitete i zdravstvene standarde za potrošače u EU-u, kako bi se pružila stabilnost poljoprivrednicima u suočavanju s nestabilnošću tržišta i ekstremnim vremenskim uvjetima, osigurao primjeren životni standard za poljoprivrednike, zajamčila sigurnost opskrbe i izgradila autonomija u hrani i hrani za životinje; smatra da se mora uzeti u obzir i trenutačna situacija u regijama koje se nalaze na vanjskim granicama EU-a;

6. izražava zabrinutost zbog mogućih proračunskih reformi u proračunu EU-a za razdoblje nakon 2027., uključujući moguću centralizaciju tokova financiranja; upozorava da bi se integracijom ZPP-a s drugim područjima financiranja, kao što su kohezija, regionalni razvoj i ribarstvo, mogla ugroziti posebna uloga poljoprivredne politike;

7. naglašava da ZPP mora zadržati svoj pravni i institucijski položaj u razdoblju nakon 2027.; naglašava važnost zadržavanja proračuna za

ZPP kao samostalnog, zasebnog i namjenskog proračuna prilagođenog specifičnim potrebama europskoga poljoprivrednog sektora; poziva Komisiju da smanji administrativno opterećenje kako bi se osiguralo da poljoprivrednici mogu izravno pristupiti potpori bez prekomjernog oslanjanja na vanjske konzultante;

8. ponovno potvrđuje važnost zadržavanja ZPP-a kao odvojene, zasebne politike koja služi kao partnerstvo između poljoprivrede i društva te između Europe i njezinih poljoprivrednika i pruža im pouzdanu potporu s ciljem unaprjeđenja sigurnosti opskrbe hranom; odlučno odbacuje svaki prijedlog da se proračun ZPP-a uvrsti u jedinstveni fond s drugim politikama ili fondovima jer bi se takvim pristupom smanjila djelotvornost intervencija i ugrozili strateški ciljevi Unije u pogledu sigurnosti opskrbe hranom i ruralnog razvoja;

9. ističe da je u postojećem geopolitičkom kontekstu siguran i stalan pristup hrani postao pitanje strateške sigurnosti i da se ovisnost o uvozu može iskoristiti kao sredstvo za vršenje pritiska; naglašava da bi u tom kontekstu veći naglasak trebalo staviti na tradicionalne temeljne ciljeve ZPP-a, a to su podupiranje sigurnosti i otpornosti opskrbe hranom, jamčenje pravednih prihoda za poljoprivrednike te poboljšanje stabilnosti tržišta i konkurentnosti;

10. naglašava da održiva proizvodnja hrane i poljoprivrednih proizvoda ima veću stratešku ulogu, koja je još važnija u novom geopolitičkom kontekstu, kao ključan dio europske sigurnosti, stabilnosti i suvereniteta te strateške autonomije i da se to mora odražavati u iznosu i okviru proračuna za ZPP-a; smatra da bi poljoprivredu EU-a trebalo prepoznati ne samo kao gospodarski sektor, već i kao geopolitički temelj, instrument socijalne i teritorijalne stabilnosti te ključnu sastavnicu sigurnosne i obrambene politike Unije; napominje da su, na globalnoj razini, nakon krize cijena hrane 2007. i 2008. zemlje koje imaju ključnu ulogu u poljoprivrednom sektoru povećale svoja ulaganja i mjere zaštite u sektoru, pri čemu je samo EU bio iznimka; podsjeća da poljoprivredna produktivnost i otpornost ovise o održivom upravljanju prirodnim resursima kako bi se zajamčila dugoročna održivost naših prehrambenih sustava; ističe da ZPP nakon 2027. treba doprinijeti jačanju opće pripravnosti i otpornosti Unije; naglašava da bi Komisija i države članice trebale uključiti prehrambenu perspektivu u svoje planove za sigurnost i konkurentnost; poziva Komisiju i države članice da razmotre uspostavu strateških skladišnih objekata na europskoj i nacionalnoj razini kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom;

11. ističe da učinkovita poljoprivredna proizvodnja znatno doprinosi održivosti sektora, postizanjem najboljeg mogućeg prinosa s najnižim mogućim unosima; naglašava da ZPP mora uključivati instrumente i ulaganja kojima se povećava kapacitet poljoprivrednih gospodarstava i ruralnih područja za predviđanje šokova, njihovu apsorpciju i oporavak od njih; ustraje u tome da glavni cilj ZPP-a bude zadovoljavanje prehrambenih potreba europskog stanovništva, a to

znači djelotvornije podupiranje poljoprivrednika kako bi se potaknula sigurnost opskrbe hranom i prehrambena neovisnost EU-a;

12. u tom pogledu naglašava stratešku ulogu veleprodajnih tržišta i akreditiranih struktura u javnom interesu, kojima se može osigurati usklađenost s načelima održivosti, smanjenja otpada i transparentnosti cijena;

13. ističe da su suradnja, agregiranje i dijalog, kao i bolja organizacija poljoprivrednika u okviru zadruga, organizacija proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača u poljoprivredno-prehrambenom vrijednosnom lancu, uz izuzeća od pravila tržišnog natjecanja i ciljanu potporu, ključni za poboljšanje položaja poljoprivrednika, promicanje pravednije raspodjele marži i povećanje učinkovitosti svih aktera; smatra da u tom pogledu reforma zajedničke organizacije tržišta (ZOT-a) i Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi[1] može poslužiti kao prilika za jačanje položaja poljoprivrednika u nacionalnim i transnacionalnim lancima opskrbe poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, osiguravajući da proizvođači dobiju pravedne cijene za svoje proizvode i rad, jačanjem mehanizama za upravljanje krizama i poboljšanjem prekograničnog suzbijanja nepoštenih poslovnih praksi, i to usklađivanjem na razini EU-a, a da se pritom ne ugroze najbolje postojeće nacionalne strategije i prakse niti da se na njih negativno utječe; poziva Komisiju da ispita mogućnost uspostave novih instrumenata kako bi se izbjeglo da poljoprivrednici za svoje proizvode dobiju cijene koje su niže od troškova proizvodnje;

14. posebno naglašava važnost jačanja prekogranične suradnje među nadležnim tijelima u državama članicama kako bi se zajamčila djelotvorna, koordinirana i dosljedna provedba pravila na cijelom unutarnjem tržištu s ciljem suzbijanja zloporabe, osiguravanja pravednosti duž lanca opskrbe i izbjegavanja nepoštenog tržišnog natjecanja; naglašava da su sigurnost opskrbe hranom i prehrambena neovisnost ključne sastavnice strateške autonomije i da se u sljedećem VFO-u mora nastaviti djelotvorno podupirati konkurentnost i otpornost poljoprivrednog sektora Unije;

15. naglašava da je važno zaštiti i ojačati izravnu potporu dohotku kako bi se zadovoljile potrebe svih aktivnih profesionalnih poljoprivrednika u okviru ZPP-a, bilo da rade na puno ili na nepuno radno vrijeme, bez obzira na njihovu veličinu i vrstu proizvodnje; naglašava važnost uključivanja poljoprivrednika koji se bave i drugim djelatnostima jer

---

[1] Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”), ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/2022-05-28.

svi poljoprivrednici znatno doprinose socioekonomskoj strukturi ruralnih područja;

16. ističe da izravna plaćanja u svojem sadašnjem obliku stvaraju jasnu dodanu vrijednost EU-a i podsjeća na važnost modela koji se temelji na površini, uz istodobno povećanje potpore najranjivijim poljoprivrednicima, uključujući obiteljska poljoprivredna gospodarstva, mala i srednja poljoprivredna gospodarstva, poljoprivrednice i mlade poljoprivrednike, poljoprivredna gospodarstva u područjima s prirodnim ograničenjima i ona koja usvajaju održivije prakse; zagovara model kojim se osigurava stabilnost i stvarno doprinosi prihodima poljoprivrednika te zadržava gospodarska održivost, konkurentnost i održivost proizvodnje hrane u svim regijama i teritorijima EU-a; smatra da je ključno zajamčiti pravednost u raspodjeli izravnih plaćanja među državama članicama i unutar njih;

17. smatra da je, kako bi se poboljšala usmjerenost potpore ZPP-a na one koji se bave poljoprivrednom djelatnošću, potrebno dodatno razraditi okvirnu definiciju poljoprivrednika na razini EU-a te da bi na temelju te definicije države članice trebale definirati koji poljoprivrednici ispunjavaju uvjete za potporu; ustraje u tome da se tom definicijom iz potpore ne bi smjeli isključiti poljoprivrednici koji se bave i drugim djelatnostima, odnosno aktivno se bave poljoprivredom, ali se bave i nepoljoprivrednim djelatnostima izvan poljoprivrednog gospodarstva, s obzirom na to da se tim višestrukim djelatnostima često jača socioekonomska struktura ruralnih područja;

18. naglašava važnost transparentnosti u dodjeli sredstava ZPP-a i poziva na sustavno utvrđivanje krajnjih korisnika i međusobno povezanih poduzeća; potiče Komisiju i države članice da uvedu kontrolne mehanizme kako bi se spriječila koncentracija potpora putem složenih vlasničkih struktura ili umjetna fragmentacija poljoprivrednih gospodarstava;

19. smatra da bi, sve dok se poštuju jednaki uvjeti na unutarnjem tržištu, trebalo zadržati ili povećati isplate dobrovoljne proizvodno vezane potpore, uz dodjelu dostatnih proračunskih sredstava i veću fleksibilnost u njihovoj upotrebi, kao jednostavan alat za održavanje proizvodnje u ranjivim sektorima i za rješavanje specifičnih poteškoća, posebno onih koje proizlaze iz strukturnog nepovoljnog položaja koji područja u nepovoljnom položaju imaju u odnosu na konkurenciju;

20. poziva Komisiju i države članice da zadrže dobrovoljan karakter ekoshema te da ih učine jednostavnijima i fleksibilnijima u okviru ZPP-a nakon 2027.; poziva države članice da svojim poljoprivrednicima pruže jasan i jednostavan popis učinkovitih i djelotvornih mogućnosti za odabir ekoshema, popraćenih odgovarajućom i privlačnom naknadom kako bi im se pružio poticaj, a da se pritom ne dovode u pitanje sredstva dodijeljena za izravna

plaćanja i ulaganja niti se povećava birokracija; poziva države članice da ulažu u osposobljavanje kako bi se poljoprivrednicima pružila potpora u učinkovitoj primjeni ekoshema;

21. prepoznaje napredak koji je već postignut socijalnom uvjetovanošću; poziva na evaluaciju socijalne uvjetovanosti u ZPP-u te na proporcionalnu, djelotvornu i jasno definiranu provedbu kako bi se izbjeglo udvostručavanje propisa među državama članicama i nerazmjerno administrativno opterećenje za poljoprivrednike te kako bi se zaštitila prava radnika;

22. poziva na provođenje sveobuhvatne studije kako bi se procijenilo bi li se uvođenjem obveznih mehanizama kao što su preraspodjela ili ograničavanje izravnih plaćanja u okviru ZPP-a određivanjem gornjih granica i postupnim smanjivanjem poboljšala pravednost; naglašava da bi to trebalo analizirati prije predstavljanja prijedloga za novi ZPP kako bi se razvili odgovarajući instrumenti kojima se može istinski poduprijeti održivost poljoprivrednih gospodarstava diljem EU-a, uključujući poljoprivrednice i mlade poljoprivrednike te mala i srednja poljoprivredna gospodarstva; naglašava da bi se u toj studiji također trebalo analizirati neprimjenjivanje gornje granice na posebna plaćanja, kao što su ekosheme i plaćanja povezana s poljoprivredom, okolišem ili klimom;

23. poziva na pravednu raspodjelu vrijednosti proizvedene u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, i to s pomoću okvirnih zakona i intervencija usmjerenih na povećanje profitabilnosti poduzetništva i plaća u poljoprivredi, rebalansiranjem odnosa unutar lanca prema distributerima i proizvođačima; posebno poziva na poticaje i ulaganja za nove poljoprivredno-prehrambene poslovne modele kojima se osigurava dugoročna financijska održivost i na ponovnu uspostavu ravnoteže odnosa između poljoprivrednika, distributera i proizvođača izvan trenutačnog pristupa EU-a zabranjenim praksama, i to izradom zakonodavstva o referentnom okviru nadahnutim francuskim zakonom „EGAlim”;

24. poziva na uspostavu neovisnog i snažnog drugog stupa ZPP-a, koji će biti odvojen od kohezijskih politika, iako s njima usko koordiniran, a kojim će se promicati usklađenost politika kako bi se, među ostalim, olakšala teritorijalna integracija i osigurale sinergije i učinkovita potpora poljoprivrednom sektoru unutar usklađenog okvira kojim se jamči učinkovita upotreba sredstava EU-a i ulaganja u projekte; insistira na tome da ta sredstva pravodobno dođu do korisnika; smatra da bi se sredstva za ruralni razvoj trebala u prvom redu dodijeliti za poljoprivredne djelatnosti, dok bi se druge mjere kojima se podupiru područja ili infrastruktura mogla financirati iz kohezijskih fondova;

25. naglašava potrebu za dobro financiranim programom ruralnog razvoja u okviru drugog stupa ZPP-a kako bi se pružila potpora ruralnim područjima, uz snažan financijski doprinos EU-a i

nacionalno sufinanciranje kako bi se osigurala učinkovitost i dugoročna održivost programa; u tom smislu naglašava ključnu ulogu lokalnih vlasti i dionika, kao što su zadruge i lokalne akcijske skupine, u pojednostavnjenju napora u okviru drugog stupa ZPP-a; ustraje u tome da bi regije morale moći neovisno osmišljavati i provoditi mjere ruralnog razvoja te njima upravljati, poštujući pritom ustavne posebnosti svake države članice;

26. poziva na povećanje proračuna dodijeljenog programu LEADER, koji doprinosi rješavanju socijalnih izazova i promicanju lokalnih akcijskih skupina jačanjem pristupa lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice, koji su ključni za izgradnju snažnijih veza između ruralnih i urbanih područja; naglašava da LEADER ima središnju ulogu u promicanju privlačnih, prosperitetnih, otpornih i međusobno povezanih ruralnih područja podupiranjem inicijativa kojima se stvara lokalna dodana vrijednost, potiče poduzetništvo, potiču inovacije i jača gospodarska i socijalna struktura teritorija, što je ključno za zadržavanje i privlačenje ljudskog kapitala, posebno mladih i žena, te doprinosi demografskoj i teritorijalnoj ravnoteži i generacijskoj obnovi;

27. uviđa da su dobrovoljne poljoprivredno-okolišne i klimatske mjere te mjere za dobrobit životinja i zdravlje životinja i bilja u okviru drugog stupa, uz primjenu pojednostavljenih pristupa koji se temelje na poticajima i usklađenosti, ključni instrumenti za zaštitu okoliša i promicanje održivih praksi, uz istodobno doprinošenje pristojnim prihodima za poljoprivrednike koji ih provode; smatra da su ti programi iz drugog stupa učinkovitiji od ekoshema, koje u mnogim državama članicama nisu postigle željene rezultate zbog svoje visoke razine složenosti za poljoprivrednike, te stoga smatra da bi ti programi iz drugog stupa trebali dobiti veći udio sredstava u budućem ZPP-u; naglašava da je važno osigurati da poljoprivredno-okolišne i klimatske mjere doprinose održavanju i poboljšanju proizvodnje hrane;

28. poziva na jednostavniju i pristupačniju financijsku potporu ZPP-a za male projekte, koji su najčešće pokretači najinovativnijih inicijativa; poziva Komisiju i države članice da promiču i prošire upotrebu pojednostavljenih mogućnosti obračuna troškova;

29. poziva Komisiju da donese konkretne mjere kako bi se zajamčilo da se na uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz zemalja koje nisu članice EU-a primjenjuju isti standardi sigurnosti hrane, zaštite okoliša i dobrobiti životinja te socijalni standardi koji se zahtijevaju od proizvođača iz EU-a kako bi se osigurali jednaki uvjeti i visoka razina sigurnosti hrane, sljedivosti i održive proizvodnje u EU-u; ustraje u tome da je to ključno kako bi se izbjeglo ugrožavanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambene proizvodnje EU-a u odnosu na uvezene proizvode; ustraje u tome da, kako bi se izbjeglo nepošteno tržišno natjecanje za poljoprivrednike u EU-u, Komisija mora biti spremna prema potrebi aktivirati zaštitne klauzule u svojim

sporazumima sa zemljama koje nisu članice EU-a kako bi se osigurala stabilnost unutarnjeg tržišta;

30. poziva Komisiju da u svojim naporima za otvaranje novih tržišta i konsolidaciju postojećih provodi sustavnu procjenu učinka odredbi koje se odnose na poljoprivredni sektor u svakom od svojih trgovinskih sporazuma, kojom bi se trebale uzeti u obzir sve zainteresirane strane kako bi se utvrdio njihov kumulativni učinak, te da izradi posebne strategije za osiguravanje jednakih uvjeta i reciprociteta na svim razinama, posebno u pogledu proizvodnje, kvalitete i socijalnih standarda;

31. naglašava da je potrebno održati dosljednost između trgovinskih politika i politika održivosti Unije te ojačati kontrole i na izvoru i na granicama od strane Komisije i država članica te putem kontrolne agencije EU-a jer bi se time europskim proizvođačima pružila veća jamstva u pogledu poštenog tržišnog natjecanja; poziva na reviziju trgovinske politike EU-a kako bi se osiguralo da se njome učinkovito podupiru konkurentnost i održivost europske poljoprivrede; naglašava da se pri dogovaranju budućih trgovinskih sporazuma ne bi smjelo ugroziti održivost i konkurentnost poljoprivrednog sektora EU-a;

32. poziva Komisiju da poboljša sinergije, komplementarnosti i koordinaciju među instrumentima financiranja EU-a, kao što su Kohezijski fond, instrument za oporavak NextGenerationEU i Fond za pravednu tranziciju, kao i s nacionalnim instrumentima te da otvori izravne linije suradnje s lokalnim vlastima u upravljanju fondovima i njihovoj provedbi; nadalje poziva na bolju integraciju s drugim relevantnim programima kako bi se maksimalno povećao učinak ciljeva u području inovacija, digitalizacije, održivosti i otpornosti u poljoprivredi i ruralnim područjima; potiče Komisiju da na početku svakog financijskog programskog razdoblja uspostavi interni postupak kako bi se na europskoj razini osigurala komplementarnost i usklađenost različitih instrumenata potpore planiranih u ruralnim područjima;

33. naglašava da je pristup financiranju za poljoprivrednike i druge aktere u poljoprivredno-prehrambenom sektoru ključan za provedbu ulaganja, olakšavanje pristupa zemljištu i osiguravanje kontinuiteta poljoprivredne aktivnosti na poljoprivrednim gospodarstvima; nadalje, naglašava da bi inovacije i tehnologija u poljoprivredno-prehrambenom sektoru trebale i dalje prioritetno imati koristi od ciljane potpore ulaganjima kako bi se EU-u omogućilo da postane globalno digitalno središte, čime bi se poticala start-up poduzeća te privlačili i zadržavali talentirani mladi ljudi;

34. napominje da se države članice suočavaju sa sve većim i raznolikim rizicima; u tom pogledu naglašava da su odgovarajuće povećanje i reforma zajedničke pričuve za krize u poljoprivredi u kombinaciji sa stvaranjem novih i posebnih financijskih instrumenata, sa sredstvima

izvan ZPP-a, ključni za potporu poljoprivrednicima u kontekstu nepredvidivih tržišnih poremećaja i poremećaja uzrokovanih klimatskim promjenama, kao što su suše i poplave, oluje, bolesti biljaka i životinja, kao i promjena u ponašanju potrošača i geopolitičkih napetosti; poziva Komisiju da za svaki proizvod uspostavi *ex ante* strategiju za upravljanje krizama kako bi se pričuva za krize u poljoprivredi iskoristila za maksimalno povećanje učinkovitosti i dodane vrijednosti Zajednice; poziva Komisiju i države članice da osiguraju brze, učinkovite i razmjerne odgovore na potrebe poljoprivrednika u kriznim situacijama kako bi im se omogućilo da brzo dobiju kapital koji im je potreban za obnovu njihovih poljoprivrednih aktivnosti;

35. ističe važnu ulogu mehanizama javne intervencije ZPP-a u stabilizaciji poljoprivrednih tržišta i zaštiti poljoprivrednika od fluktuacija cijena; podsjeća da se već nekoliko godina nije provela ponovna procjena referentnih pragova i da bi ih trebalo što prije preispitati kako bi se u obzir uzela kretanja cijena;

36. poziva na bolju koordinaciju između svih dostupnih instrumenata, uključujući Fond solidarnosti, te na njihovo pojednostavnjenje kako bi poljoprivrednici, kao i ruralne zajednice i lokalne vlasti, pogođeni prirodnim katastrofama i katastrofama uzrokovanim klimatskim promjenama mogli brže pristupiti bolje usmjerenoj potpori; s obzirom na sve će štete izazvane prirodnim katastrofama, poziva na stvaranje automatskog mehanizma za okidanje kako bi se ubrzalo uvođenje posebnih alata za upravljanje rizicima i njihovo ublažavanje koji se temelje na aktivnim i pasivnim mjerama koje su cjenovno pristupačne poljoprivrednicima;

37. poziva države članice da osiguraju pravodobnu i pravilnu provedbu svojih nacionalnih strateških planova u oba stupa, čime bi se izbjegao povrat sredstava;

38. naglašava da je, iako poljoprivreda u okviru ZPP-a doprinosi drugim politikama i strategijama, kao što su one u području okoliša, energije, trgovine, klime, biološke raznolikosti, dobrobiti i zdravlja životinja, javnog zdravlja ili regionalnog razvoja, važno i dobrodošlo da i druge politike nastave doprinositi održivosti poljoprivrede i ruralnom razvoju te pružanju usluga koje nadilaze proizvodnju hrane i biogenih resursa; posebno naglašava važnost razvoja bioenergije i biogospodarstva za podupiranje otpornosti poljoprivrednog sektora;

39. poziva Komisiju da provede mehanizam procjene učinka na ruralna područja na razini EU-a u svim područjima politika i da uključi zajednicu pakta za ruralna područja, kao i Odbor regija, u sve aktivnosti povezane s okvirom za ruralni razvoj; žali zbog činjenice da se, iako je Komisija u svoju viziju za ruralna područja do 2040. uključila mehanizam za procjenu učinka na ruralna područja, čini da je on u praksi proveden samo u ograničenoj mjeri;

40. ponovno potvrđuje da u EU-u postoje najviši globalni standardi za sigurnost hrane, dobrobit životinja te zaštitu okoliša i socijalnu zaštitu, koji su temelj konkurentnosti visokokvalitetnih poljoprivrednih proizvoda EU-a i koji se moraju poštovati i štititi; stoga zahtijeva da svako predloženo zakonodavstvo u tim područjima bude znanstveno utemeljeno i da mu prethodi stroga i sveobuhvatna procjena učinka te da ono bude osmišljeno za jačanje konkurentnosti i održivosti poljoprivrednih gospodarstava u EU-u; smatra da su za postizanje tog cilja ključni poticaji i kompenzacija poljoprivrednicima za sve dodatne troškove;

41. naglašava da poboljšanje dobrobiti životinja nije samo etički imperativ, već i put prema otpornijim i profitabilnijim stočarskim sustavima; ističe da zdravije životinje s nižim razinama stresa općenito iziskuju manje veterinarskih intervencija, imaju više stope plodnosti i bolje rezultate, što dovodi do veće gospodarske učinkovitosti; poziva na to da se mjerama ZPP-a nastave podupirati ulaganja i osposobljavanje u području viših standarda dobrobiti životinja, u skladu s tržišnim očekivanjima i znanstvenim preporukama;

42. poziva Komisiju da u svojim zakonodavnim prijedlozima za sljedeći ZPP predstavi ambicioznu i sveobuhvatnu strategiju za bjelančevine, koja bi trebala uključivati odgovarajuće mjere i instrumente za promicanje visokokvalitetne proizvodnje proteinskih usjeva, uključujući mahunaste usjeve kao što su, među ostalim, određene uljarice, mahunarke i zeleno krmno bilje te nemahunaste usjeve kao što su suncokret i uljana repica za potrebe hrane i hrane za životinje, s ciljem znatnog smanjenja manjka bjelančevina u EU-u i jamčenja strateške autonomije;

43. naglašava stratešku važnost održivog stočarstva za ruralni razvoj, očuvanje biološke raznolikosti, upravljanje krajobrazom i okolišnu održivost, posebno u područjima s težim uvjetima gospodarenja i krajobrazima visoke prirodne vrijednosti, te naglašava potrebu da se tom sektoru pruži odgovarajuća financijska potpora kako bi se osigurala njegova održivost; naglašava da proizvodi životinjskog podrijetla nemaju samo prehrambenu vrijednost, već da njihova proizvodnja ima i ključnu ulogu u očuvanju tradicionalnih kulturnih krajobraza, plodnosti tla i skladištenju ugljika; poziva Komisiju da osnuje skupinu na visokoj razini za stočarstvo koja bi uključivala sve relevantne dionike kako bi se razvili novi pristupi za zaštitu budućnosti sektora i riješio problem progresivnog gubitka stoke u EU-u, potaknula generacijska obnova, promicali dobrobit životinja i kružno gospodarstvo, uključujući upotrebu digestata kao vrijednog biognojiva koje doprinosi recikliranju hranjivih tvari i zdravlju tla, i maksimizirao pozitivan doprinos održivog stočarstva očuvanju i obnovi prirode, biološkoj raznolikosti te zdravlju i plodnosti tla, te da promiče ulaganja u poticanje konkurentnosti sektora; smatra da bi uvođenje novog sustava trgovanja emisijama (ETS) u

poljoprivrednom sektoru stvorilo prekomjernu složenost bez ikakvog jamstva učinkovitosti;

44. ističe nedavno izbijanje bolesti životinja u nekoliko država članica; poziva Komisiju i države članice da ojačaju mjere prevencije i iskorjenjivanja te povećaju sredstva ZPP-a namijenjena upravljanju rizicima i poboljšanim ulaganjima u biosigurnost na poljoprivrednim gospodarstvima; poziva Komisiju da ojača mjere za zdravlje životinja u poljoprivrednom sektoru EU-a koordinacijom istraživanja i kupnje veterinarskih cjepiva te opskrbe njima na razini EU-a uz pomoć mehanizma pripravnosti i mehanizma ranog otkrivanja te poticanjem razvoja tih cjepiva u EU-u; poziva na odgovarajuće financiranje tog mehanizma izvan ZPP-a; apelira na države članice da podupru regije i surađuju s njima u izradi i provedbi planova za prevenciju, cijepljenje i ublažavanje posljedica tih bolesti;

45. žali što je financiranje mjera za prevenciju, kontrolu i iskorjenjivanje određenih bolesti životinja u okviru Programa jedinstvenog tržišta nedostatno za potporu poljoprivrednicima i državama članicama kad je riječ o bolestima kao što su slinavka i šap; naglašava da se u EU-u svaki neuspjeh u prevenciji ili kontroli bolesti životinja u jednoj državi članici može neposredno odraziti na druge države članice te da to iziskuje koordiniran odgovor; poziva na uvođenje strogih standarda zdravlja životinja na razini EU-a kako bi se zaštitilo stočarstvo, uključujući odredbe o upravljanju populacijama divljih životinja koje predstavljaju rizik od zaraze i, prema potrebi, o ciljanom cijepljenju životinja;

46. naglašava da je antimikrobna otpornost velika prijetnja ljudskom zdravlju te da smanjenje upotrebe antibiotika u stočarstvu mora biti prioritet; napominje da su u okviru ZPP-a već dostupna financijska sredstva za smanjenje podložnosti životinja bolestima i prijenosa bolesti životinja;

47. ponavlja da je potrebno razviti sveobuhvatnu prehrambenu strategiju EU-a koja se temelji na metodi znanstvenog ispitivanja i koja bi objedinila ratarstvo i stočarstvo, osiguravajući pritom pravedno postupanje prema svim poljoprivrednim sektorima; daje podršku znanstveno utemeljenim procjenama utjecaja na okoliš kojima se uzima u obzir cijeli životni ciklus prehrambenih proizvoda i prehrani koja se temelji na znanstvenim ocjenama kojima se potvrđuje važnost hrane životinjskog podrijetla za zdravlje ljudi, posebno za ranjive populacije kao što su djeca, starije osobe i žene;

48. poziva države članice da promiču bolje radne i socijalne uvjete i plaće za poljoprivrednike ili zaposlenike u poljoprivredi te da osiguraju dovoljan broj radnika i njihove zamjene u slučaju bolesti ili nesreća koje uzrokuju privremenu odsutnost; također poziva na osiguravanje osposobljavanja, godišnjeg odmora i obiteljskog dopusta radi brige o članovima obitelji kako bi se zajamčila kvalitetna radna mjesta i bolja ravnoteža između poslovnog i

privatnog života za poljoprivrednike i radnike na poljoprivrednim gospodarstvima; ističe ulogu poljoprivrede kao ključnog doprinositelja društvenoj odgovornosti i dostojanstvenim radnim uvjetima u ruralnim područjima;

49. poziva Komisiju da ažurira iznos dodijeljenih financijskih sredstava za program POSEI kako bi barem odražavao akumuliranu inflaciju u sljedećem VFO-u, s omotnicama koje se prilagođavaju na godišnjoj razini, i izražava žaljenje zbog toga što deflator od 2 % koji se primjenjuje na izravna plaćanja nije uzet u obzir i za program POSEI u trenutačnom VFO-u; međutim, smatra da Komisija mora ići korak dalje i predložiti znatno povećanje proračuna programa POSEI u sljedećem VFO-u kako bi se pružila dodatna potpora poljoprivrednoj proizvodnji, čime bi se osigurala samodostatnost opskrbe hranom u najudaljenijim regijama; smatra da je to ključno za kontinuitet poljoprivredne aktivnosti u najudaljenijim regijama, za podupiranje ulaganja i jamčenje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije EU-a, potpuno u skladu s člankom 349. UFEU-a, u kojem se prepoznaje posebna priroda tih regija i potreba za donošenjem diferenciranih mjera kako bi se odgovorilo na njihova trajna ograničenja; smatra da bi se pri povećanju sredstava programa POSEI trebale uzeti u obzir stvarne i posebne poljoprivredne potrebe tih regija, uključujući promjene u troškovima proizvodnje, izloženost sve češćim ekstremnim vremenskim uvjetima i klimatskim promjenama, teritorijalnu rascjepkanost, nestabilnost tržišta i potrebu za osiguravanjem gospodarske održivosti poljoprivrednih gospodarstava i pravednih prihoda za poljoprivrednike; u tom kontekstu naglašava važnost uspostave posebnog mehanizma, odnosno programa POSEI za promet, kojim će se doprinijeti ublažavanju dodatnih troškova prijevoza proizvoda unutar najudaljenijih regija i proizvoda koji se prevoze iz njih na jedinstveno tržište te čimbenika proizvodnje u najudaljenijim regijama;

50. ističe da bi financiranje pčelarstva u okviru drugog stupa trebalo biti bolje usmjereno i djelotvornije te da bi se novim zakonodavnim okvirom trebala predvidjeti modernizacija i pojednostavnjenje programa potpore pčelarima u okviru prvog stupa kojim se uzimaju u obzir posebne značajke i ranjivosti tog sektora;

51. ističe važnost pristupa fizičkoj i digitalnoj infrastrukturi s pouzdanom širokopojasnom uslugom velike brzine te upotrebe satelitske tehnologije za rad i kvalitetu života poljoprivrednika u ruralnim područjima te za prevladavanje društvene izolacije; stoga ustraje u važnosti postupne digitalizacije poljoprivrede, koja uključuje stalan pristup internetu, digitalno znanje, inovacije, pristup podacima poljoprivrednika i vlasništvo nad njima te mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja kako bi se privukli i zadržali ljudi u tim područjima, posebno mladi, čime bi im se omogućilo da ostanu u tim područjima ako to žele; poziva Komisiju i države članice da poljoprivrednicima i šumarima omoguće osposobljavanje za stjecanje digitalnih vještina koje im mogu pomoći da na najbolji način iskoriste prednosti

digitalizacije i precizne poljoprivrede te da rade na učinkovitiji i održiviji način, imajući na umu činjenicu da je osobna i verbalna komunikacija i dalje ključna za mnoge poljoprivrednike; prepoznaje ključnu ulogu organizacija poljoprivrednika u poticanju digitalne transformacije poljoprivrede;

52. poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu usklađenost između programa Digitalna Europa, politika uvođenja širokopojasnog interneta i ZPP-a nakon 2027. godine; potvrđuje da je potrebno opremiti ruralna područja digitalnom infrastrukturom, a stanovništvo potaknuti na stjecanje vještina potrebnih za rad na daljinu, preciznu poljoprivredu i digitalno poduzetništvo; naglašava da usluge digitalne infrastrukture moraju biti cjenovno pristupačne za ruralne građane; naglašava da su takva ulaganja ključna za smanjenje depopulacije ruralnih područja i povećanje privlačnosti poljoprivrede i ruralnog života za mlađe generacije;

53. poziva na veću osviještenost o važnosti mentalnog zdravlja poljoprivrednika i poljoprivrednih radnika s obzirom na visoku stopu samoubojstava u tom sektoru; naglašava da je to zabrinjavajuća pojava uzrokovana, među ostalim, visokim razinama stresa, neizvjesnosti, teških administrativnih opterećenja, kao i ranjivosti, društvenom izolacijom, nedostatkom odmora, dugovima i gospodarskim poteškoćama s kojima se suočavaju poljoprivrednici; nadalje ističe da stresni postupci inspekcije poljoprivrednih gospodarstava stvaraju dodatan pritisak na poljoprivrednike pri upravljanju njihovim poljoprivrednim gospodarstvima i poziva države članice da razviju mehanizme za rješavanje tog problema; poziva Komisiju i države članice da potiču suradnju kako bi se razvila sveobuhvatna strategija za mentalno zdravlje poljoprivrednika i osiguralo da se u sljedeći ZPP uključe odgovarajuće mjere potpore; naglašava vrijednost pristupa prilagođenih lokalnim okolnostima s pomoću različitih vrsta usluga potpore, uključujući postojeće savjetodavne mreže za poljoprivredna gospodarstva i druge skupine za potporu ruralnim zajednicama; smatra da je potrebno razviti programe psihološke potpore, kao i mjere kojima se promiču administrativno pojednostavnjenje i ravnoteža između poslovnog i privatnog života, čime će se poboljšati kvaliteta života poljoprivrednika i radnika u EU-u; ponavlja kako je potrebno da poljoprivrednici dobiju pravedne cijene za svoje tržišne i netržišne proizvode;

54. naglašava da više od 70 % potrošača u EU-u svoje odluke o kupnji temelji na informacijama na ambalaži te skreće pozornost na stvarni rizik od dovođenja potrošača u zabludu; stoga poziva na konsolidaciju usklađenog označivanja EU-a kako bi se osigurao pravedan i pravičan sustav kojim bi se osigurala transparentnost u pogledu zemlje podrijetla, kvalitete i standarda proizvodnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda EU-a, uključujući standarde dobrobiti životinja i ekološke standarde; smatra da je potrebno zajamčiti sljedivost i konkurentnost na jedinstvenom tržištu i na

globalnoj razini tako da se postave jasna pravila za izbjegavanje poremećaja i obmanjujućih praksi, zaštitu integriteta prehrambenih sustava EU-a, njihovo bolje promicanje te bolje informiranje i veću osviještenost potrošača;

55. zalaže se za pojačane mjere zaštite regionalnih proizvoda, uključujući jačanje režima zaštićenih oznaka izvornosti, zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih specijaliteta, koja bi se jamčila primjenom pojednostavnjenih postupaka kojima se štiti od zlouporabe i krivotvorenja;

56. nadalje, poziva Komisiju da ukine sustave pojednostavnjenog označivanja na prednjoj strani ambalaže, poput Nutri-Scorea, zbog izostanka širokog znanstvenog konsenzusa i rizika da industrija hrane mijenja njihove parametre kako bi služili njezinim interesima;

57. poziva na promicanje obrazovanja o prehrani u školama i školskim kantinama kako bi se djeci pomoglo da razumiju važnost potpune i uravnotežene prehrane od rane dobi i da razumiju podrijetlo hrane; potiče razvijanje zdravih prehrambenih navika i školskih jelovnika koji uključuju razne vitamine, vlakna i hranu bogatu hranjivim tvarima kako bi se doprinijelo jačanju fizičke i mentalne dobrobiti učenika; nadalje naglašava da je potrebno poštovati i promicati nacionalnu, lokalnu i sezonsku gastronomiju kao vrijednu kulturnu baštinu, dobro zastupljenu u modelu mediteranske prehrane; poziva Komisiju da lokalnim i regionalnim vlastima osigura dodatna sredstva za programe usmjerene na te aktivnosti i naglašava potrebu da se javna nabava temelji na kvaliteti, a ne cijeni, te da se njome promiče, gdje je to moguće, konzumiranje ekoloških, lokalnih i sezonskih proizvoda s oznakama zemljopisnog podrijetla;

58. naglašava važnost programa EU-a za distribuciju mlijeka, voća i povrća djeci putem školskih programa kao ključnog alata za promicanje zdrave prehrane, posebno za djecu iz ranjivih skupina kojima školski obroci mogu biti jedan od rijetkih izvora uravnotežene prehrane; žali zbog toga što neke države članice ne koriste sredstva dodijeljena tom programu, što dovodi do nedovoljnog korištenja raspoloživog proračuna; skreće pozornost na važnost uključivanja poljoprivrednika i aktera u cijelom poljoprivredno-prehrambenom vrijednosnom lancu u pružanje obrazovanja o hrani te važnost promicanja izravnih veza između proizvođača i škola;

59. naglašava važnost zadržavanja odgovarajućeg financiranja proizvodnje maslinova ulja i stolnih maslina zbog njihovih znatnih zdravstvenih i prehrambenih koristi za sve Europljane;

60. izražava duboku zabrinutost zbog sve većeg broja projekata proizvodnje mesa uzgojenog u laboratoriju; naglašava da je potrebno revidirati europski zakonodavni okvir koji se primjenjuje na odobravanje takvih proizvoda kako bi se bolje uzele u obzir

gospodarske, društvene, ekološke i etičke posljedice te vrste inovacija;

61. potiče političare, škole, medije, poljoprivrednike i lokalne udruge da surađuju na promicanju pozitivne slike o poljoprivredi, čime se povećava privlačnost tog sektora za mlade, te da bolje komuniciraju o ulozi poljoprivrednika u održivoj proizvodnji hrane i ekološkim uslugama; poziva na podizanje svijesti o ključnom radu poljoprivrednika i radnika na poljoprivrednim gospodarstvima u pogledu sigurnosti hrane i njihove predanosti održivim praksama putem kampanja usmjerenih na podizanje razine osviještenosti potrošača o odlukama koje donose pri kupnji i na jačanje odnosa između potrošača i poljoprivrednika u EU-u i promicanja boljeg razumijevanja načina na koji proizvode poljoprivredno-prehrambene proizvode koje potrošači kupuju; ističe potrebu za suzbijanjem dezinformacija i obmanjujućih, pogrešnih i neopravdanih poruka kako bi se poboljšala negativna slika poljoprivrednika koju dio društva ima; potiče države članice da to podizanje svijesti uključe u svoje obrazovne planove kako bi poljoprivreda postala privlačna gospodarska djelatnost; duboko žali zbog činjenice što poljoprivrednici i stanovnici ruralnih područja dugi niz godina nisu bili prioritet i što se u njih nije dovoljno ulagalo;

Pojednostavnjenje ZPP-a nakon 2027.: prema učinkovitijem upravljanju

62. podržava, imajući u vidu budućnost, cilj Komisije za razdoblje 2024. – 2029. da se usredotoči na smanjenje administrativnog opterećenja za poljoprivrednike i pojednostavnjenje zakonodavstva kao međusektorski strateški prioritet, kako bi se olakšao pristup potpori u okviru ZPP-a i povećala učinkovitost provedbe na terenu; ustraje u tome da to mora biti jedno od vodećih načela na kojima se temelje sve mjere usmjerene na postizanje socijalne, ekološke i gospodarske održivosti poljoprivrede EU-a, bez ugrožavanja pet glavnih ciljeva ZPP-a utvrđenih u članku 39. UFEU-a; naglašava da pojednostavnjenje ZPP-a ne bi smjelo ugroziti snažan regulatorni okvir na razini EU-a jer je on ključan za očuvanje zajedničkog karaktera ZPP-a i osiguravanje javne potpore za potrebna financijska sredstva;

63. naglašava potrebu za većom fleksibilnošću i jednostavnijom strukturom financiranja novog ZPP-a koji će biti na korist aktivnim poljoprivrednicima; ističe da nestabilni uvjeti, sve veći broj propisa i sve veća društvena očekivanja uzrokuju frustraciju među poljoprivrednicima i utječu na privlačnost tog zanimanja, posebno među mladim poljoprivrednicima i najranjivijim skupinama;

64. poziva Komisiju da se pri osmišljavanju buduće strukture ZPP-a usredotoči na pružanje jasnijih kriterija, digitalizirane postupke, standardizirane smjernice, pravodobnu komunikaciju o promjenama i pristupačnu tehničku potporu; ističe da prekomjerna regulacija

povećava složenost za poljoprivrednike i korisnike, čime se smanjuje učinkovitost i primjena važnih mjera;

65. zahtijeva bolju koordinaciju između Komisije i nacionalnih i regionalnih vlasti u pogledu smanjenja obveze dokumentiranja i izvješćivanja; naglašava potrebu za proaktivnim angažmanom Komisije, tijela država članica, poljoprivrednika i organizacija poljoprivrednih gospodarstava prije izrade nacionalnih strateških planova u okviru ZPP-a; naglašava potrebu za većom fleksibilnošću za države članice u okviru strateških planova ZPP-a kako bi im se omogućilo da prema potrebi prilagode određene elemente bez prethodnog odobrenja Komisije; poziva na uspostavu centraliziranog elektroničkog sustava izvješćivanja, „sve na jednom mjestu” u okviru ZPP-a, u sklopu kojeg bi poljoprivrednici mogli podnositi zahtjeve, izvješća i svu potrebnu dokumentaciju na jednom mjestu, izbjegavajući pritom nepotrebnu i udvostručenu administraciju;

66. poziva na realističan sustav koji se temelji na poticajima za poljoprivrednike i koji odražava utrošeno vrijeme korisnika, a ne sustav koji se temelji isključivo na obvezama postizanja ambicioznih ekoloških i socijalnih ciljeva, uzimajući u obzir posebnosti zemljopisnih područja; smatra da pristupi koji se temelje na poticajima donose najbolje rezultate u pogledu poboljšanja održivosti poljoprivrede u EU-u; ističe da je pri izračunu odgovarajuće naknade za pružene usluge ključno da metodologija nadilazi usku perspektivu „nastalih troškova i izgubljenog prihoda” za poljoprivrednika jer socioekonomski gubici za širu zajednicu mogu biti mnogo veći zbog gubitka gospodarske aktivnosti na početku i na kraju proizvodnog lanca na lokalnom području; smatra da bi sredstva za ta plaćanja trebala potjecati iz ZPP-a ili nacionalnih fondova kako bi se javnim financiranjem mogle istinski potaknuti zelene inovacije i zelena tranzicija; poziva Komisiju da istraži dodatne izvore financiranja izvan ZPP-a kako bi se poljoprivrednicima pružila potpora u razvoju održivih poslovnih modela prilagođenih lokalnim uvjetima.

67. naglašava da se pri provedbi zahtjeva za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete moraju uzeti u obzir sadašnje prakse korištenja zemljišta i poljoprivredne prakse; naglašava da aktivni poljoprivrednici moraju zadržati pravo na nastavak svojih trenutačnih poljoprivrednih aktivnosti, uključujući potrebne aktivnosti održavanja, bez dodatnih administrativnih ili operativnih ograničenja;

68. naglašava da je potrebno nastaviti ocjenjivati zahtjeve uvjetovanosti ZPP-a radi smanjenja administrativnog opterećenja, prepreka ili gospodarskih barijera, smanjenja troškova i izbjegavanja prekomjernih zahtjeva za provedbu za poljoprivrednike; ustraje u tome da je poljoprivrednicima potrebna fleksibilnost i jednostavnost, uz istodobno daljnje promicanje odgovornih poljoprivrednih praksi putem poticaja, održavanja jednakih uvjeta i javne potpore toj

politici, u okviru pristupa kojim se stvara veća dodana vrijednost i više ulaganja u inovacije;

69. potiče Komisiju da potakne poljoprivrednike da preuzmu odgovornost tako što će im omogućiti određenu slobodu i osigurati da sankcije budu pravedne i razmjerne, posebno u pogledu zahtjeva uvjetovanosti, kao i dobrovoljnih ekoshema te poljoprivredno-okolišnih i klimatskih mjera; naglašava potrebu da svi novi zakonodavni zahtjevi u okviru ZPP-a za razdoblje nakon 2027. budu popraćeni dostatnim prijelaznim razdobljima i administrativnim pojednostavnjenjima kako bi se poljoprivrednicima osigurala pravna sigurnost i sigurnost planiranja;

70. naglašava da se Uredba o ZOT-u[1] mora pojednostavniti, čime bi se ubrzali postupci za dodjelu izvanredne pomoći poljoprivrednicima; naglašava važnost promicanja i jačanja ključne uloge zadruga, organizacija proizvođača, udruženja organizacija proizvođača, organizacija proizvođača voća i povrća, međusektorskih organizacija i drugih subjekata koji doprinose poljoprivredno-prehrambenom vrijednosnom lancu, uključujući ekološki sektor, te postizanja uravnoteženijeg poljoprivredno-prehrambenog vrijednosnog lanca, čime se osigurava bolja naknada za poljoprivrednike; potiče Komisiju da ispita kako se njihova suradnja može dodatno poticati i podupirati Uredbom o ZOT-u;

71. poziva Komisiju da provede sveobuhvatno preispitivanja alata, uključujući promatračke skupine za tržište, čiji je cilj poboljšati otpornost na nestabilnost tržišta i pad tržišnih cijena; ustraje u tome da je potrebno ažurirati i ojačati postojeće instrumente za upravljanje rizicima te poboljšati suradnju među zadrugama, organizacijama proizvođača i udruženjima organizacijama proizvođača kako bi se ojačala njihova uloga u upravljanju ekonomskim alatima i alatima za upravljanje rizicima; ustraje u tome da je potrebno dodatno olakšati primjenu izuzeća od pravila tržišnog natjecanja za poljoprivrednike kako bi se riješile i prevladale krize na tržištu;

72. potiče Komisiju da osigura učinkovite sigurnosne mreže u Uredbi o ZOT-u, uključujući preispitivanje trenutačnih cijena javne intervencije i referentnih pragova kako bi se točno odrazili trenutačni gospodarski uvjeti i gospodarska stvarnost;

---

[1] Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

73. pozdravlja novi paket Komisije za sektor vina i poziva Komisiju da dodatno dodijeli financijska sredstva za provedbu predloženih mjera i za dugoročno održivo oživljavanje sektora vina;

74. nadalje podsjeća da bi se Uredbom o ZOT-u trebala riješiti potražnja proizvođača i potrošača u pogledu prodajnih naziva određenih poljoprivrednih proizvoda, kao što su oni povezani s mesom, koji moraju biti zaštićeni od rizika od zavaravajuće upotrebe;

75. poziva na davanje jamstva da će svakom zakonodavnom prijedlogu koji utječe na poljoprivredu prethoditi, osim u iznimnim okolnostima, detaljna i sveobuhvatna procjena kumulativnog učinka utemeljena na dokazima, s posebnim naglaskom na gospodarskim, ekološkim i socijalnim aspektima, s ciljem pružanja pravne sigurnosti poljoprivrednicima; zalaže se za procjenu gospodarskih učinaka predloženih mjera politike na razini poljoprivrednih gospodarstava i financijskih sredstava potrebnih za provedbu tih mjera, kao i za njihovo kontinuirano praćenje; naglašava da je stalno povećanje regulatornih opterećenja za taj sektor uzrokovalo frustraciju među poljoprivrednicima i dovelo do znatnih dodatnih troškova na razini poljoprivrednih gospodarstava te je jedan od čimbenika koji utječe na privlačnost tog zanimanja za nove poljoprivrednike;

76. naglašava važnost prepoznavanja raznolikosti europske poljoprivrede, uključujući hortikulturu u staklenicima i trajne nasade, u određivanju mjera potpore, regulatornih zahtjeva i inovacijskih strategija; poziva na uvođenje i prilagodbu propisa EU-a koji će biti posebno razvijeni kako bi se odgovorilo na izazove i iskoristilo prilike koje sa sobom donose staklenička, urbana i vertikalna poljoprivreda;

77. naglašava potrebu za prelaskom na integrirane i interoperabilne digitalne sustave za praćenje ZPP-a; u tom kontekstu naglašava važnost promicanja prikupljanja podataka i informacija u okviru jedinstvenog zakonodavnog okvira koji se posebno oslanja na satelitske snimke kako bi se razvili integrirani sustavi upravljanja i kontrole; ističe da bi cilj takvih sustava trebao biti smanjenje izravnih ili fizičkih inspekcija na licu mjesta, ako je to izvedivo, te smanjenje administrativnog opterećenja i troškova poljoprivrednika na najmanju moguću mjeru; ustraje u tome da se u potpunosti mora zajamčiti zaštita podataka poljoprivrednika i vlasništvo nad njima; podsjeća, međutim, da je, s obzirom na trenutačna ograničenja u upotrebi satelitske tehnologije, posebno u pogledu malih, uskih parcela, u međuvremenu i dalje potrebno održavati druge sustave;

78. poziva države članice da provedu pristup jedinstvene revizije kako bi se smanjilo vrijeme koje poljoprivrednici gube na popratne kontrole; potiče Komisiju da modernizira integrirani sustav upravljanja i kontrole satelitskih snimki, kao što su Copernicus i Galileo, kako bi se u njega ugradile postojeće i nove tehnologije u cilju poboljšanja točnosti, pouzdanosti i pojednostavnjenja;

79. zalaže se za to da se državama članicama omogući veća fleksibilnost u podupiranju ulaganja u ključne inovacije i tehnologije, kao što su upotreba satelita, internet stvari i slične tehnologije za prikupljanje operativnih podataka; vjeruje da će se time osigurati transparentnost i usklađenost bez nametanja dodatnih troškova poljoprivrednicima, čime bi se olakšao prelazak na sustav koji se temelji na povjerenju i u kojem pouzdani poljoprivrednici mogu samocertificirati svoju usklađenost, uz ciljane revizije koje se temelje na riziku, a ne opsežnim, rutinskim inspekcijama;

80. naglašava potrebu za osmišljavanjem inovacijskih strategija i digitalnih tranzicija na način koji je participativan i dostupan svim poljoprivrednim gospodarstvima, osiguravajući da tehnološki napredak doprinosi ruralnoj koheziji, demokratskom sudjelovanju i održivom razvoju;

81. smatra da je ključno državama članicama koje priznaju da regije imaju zakonsku ulogu u upravljanju ZPP-om dati priliku da ponovno uspostave instrumente upravljanja na regionalnoj razini u kontekstu mjera ruralnog razvoja;

Voda i kružno gospodarstvo kao temelj ZPP-a nakon 2027.

82. potiče Komisiju da u ZPP za razdoblje nakon 2027. uključi strateški i holistički pristup vodnim resursima te da poveća njegove sinergije s drugim fondovima EU-a, kao što je Europski fond za regionalni razvoj, kako bi se ojačala povezanost vode i hrane kao ključnih elemenata u jačanju sigurnosti opskrbe hranom i razvoju ruralnih područja; nadalje, poziva na povećanje ulaganja u poboljšanje otpornosti vodoopskrbe modernizacijom i razvojem infrastrukture za zadržavanje, distribuciju, skladištenje i održivu regulaciju vode, kao i prirodnih rješenja, što je ključno za postizanje učinkovitijeg i konkurentnijeg poljoprivrednog sektora;

83. poziva Komisiju da zajamči pristup vodi za održivo navodnjavanje; naglašava potrebu za promicanjem ulaganja u pročišćavanje i obradu otpadnih voda, kao i u upotrebu nekonvencionalnih izvora vode, kao što su obnovljena i desalinizirana voda za poljoprivredni sektor, bez obzira na veličinu poljoprivrednog gospodarstva, po konkurentnim cijenama, pri čemu su interkonekcije za prijevoz vode jednako važne za prijenos te vode; poziva Komisiju da uzme u obzir znatne razlike i izazove u državama članicama, kao i dobre prakse koje svaka država članica primjenjuje kako bi zaštitila poljoprivrednu proizvodnju; poziva Komisiju da ulaže u programe osposobljavanja poljoprivrednika o učinkovitosti korištenja vode;

84. poziva Komisiju da prednost da promicanju inovativnih tehnologija i pametnog navodnjavanja te digitalizaciji infrastrukture kako bi se optimizirala upotreba vode i smanjio vodeni otisak, posebno u regijama pogođenima sušama i dezertifikacijom, uz istodobno osiguravanje stabilne proizvodnje;

85. skreće pozornost na činjenicu da su mnogi sustavi navodnjavanja zastarjeli i neučinkoviti te uzrokuju znatne gubitke vode i stoga ih je potrebno zamijeniti ili modernizirati; stoga poziva Komisiju da u svoje prioritete uključi financijske poticaje za tu modernizaciju i podupire njihovo uključivanje kao prihvatljivih ulaganja u okviru strateških planova ZPP-a i relevantnih kohezijskih instrumenata EU-a;

86. ističe složenost upotrebe sredstava ZPP-a, posebno onih iz drugog stupa, za financiranje infrastrukture za navodnjavanje te stoga poziva na reviziju strukture i mehanizama financiranja takve infrastrukture kako bi se poljoprivrednicima poboljšala dostupnost i upotreba vodnih resursa, odražavajući stvarne troškove i dodanu vrijednost usluga u području okoliša i krajobraza koje pružaju;

87. poziva na ciljanu i učinkovitu potporu poljoprivrednicima i šumarima u EU-u kako bi se potaknulo kružno gospodarstvo i kako bi ih se integriralo u novo biogospodarstvo s pomoću poticaja za oporabu biomase, poljoprivrednog otpada i suproizvoda, čime bi se također poduprla energetska autonomija poljoprivrednih gospodarstava i smanjila njihova ovisnost o vanjskim inputima; ističe da je potrebno optimizirati upotrebu sirovina i sekundarnih proizvoda koji stvaraju nusproizvode kao što su digestat i novi izvori energije, uključujući održivi bioplin i održiva biogoriva, imajući pritom na umu potrebu da se prednost da proizvodnji hrane; ističe da će te mjere, koje ne smiju dovesti do povećanog administrativnog opterećenja na razini poljoprivrednih gospodarstava, doprinijeti jačanju energetske autonomije EU-a, povećati dodatne izvore prihoda za poljoprivrednike i stvoriti nove mogućnosti zapošljavanja; u tom kontekstu potiče Komisiju da prepozna važnost tih aspekata u predstojećoj strategiji za biogospodarstvo do 2025.;

88. naglašava potrebu za cjelovitim pristupom dekarbonizaciji poljoprivrede i poziva na odgovarajuće ohrabrenje i poticaje, među ostalim za oporabu biomase i nagrađivanje sekvestracije ugljika u tlu, kao i na dostatna financijska sredstva za poljoprivrednike za usvajanje rješenja i praksi kojima se smanjuje ugljični otisak usjeva, uz istodobno održavanje njihove konkurentnosti, kako opterećenje takvom dekarbonizacijom i dodatnim poslom ne bi snosili isključivo oni;

89. potiče Komisiju i države članice da potiču i jačaju integraciju poljoprivrede i obnovljive energije te da prepoznaju potencijal te sinergije za promicanje održivih poljoprivrednih praksi, jačanje lokalne otpornosti na klimatske promjene i poboljšanje kružnog gospodarstva; ističe potencijal poljoprivrede da ima ključnu ulogu u planu za čistu industriju i energetskoj tranziciji proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora u tom sektoru; poziva Komisiju da pojasni odredbe zajedničke poljoprivredne politike kako bi se bolje uskladila i povećala kompatibilnost obnovljivih i održivih izvora

energije, kao što su agrosolarna proizvodnja energije i bioplin, s poljoprivrednim djelatnostima;

90. zalaže se za reviziju Direktive o nitratima kako bi se ona uskladila s najnovijim znanstvenim dokazima i najboljim poljoprivrednim praksama te istodobno nastavila štititi kvalitetu vode; u tom pogledu poziva Komisiju da surađuje s državama članicama na brzom donošenju znanstveno utemeljenog prijedloga kojim bi se omogućila upotreba gnojiva RENURE pod jasno definiranim uvjetima kako bi poljoprivrednici mogli smanjiti svoju ovisnost o sintetičkim gnojivima i ubrzati prelazak na kružnije i održivije sustave upravljanja hranjivim tvarima;

91. poziva na olakšavanje strukturirane razmjene znanja i suradnje među usporedivim proizvodnim sustavima u državama članicama kako bi se poduprlo uzajamno učenje, odgovorilo na izazove specifične za regiju, kao što su oni s kojima se suočavaju područja s intenzivnom proizvodnjom, te ubrzale održive tranzicije prilagođene specifičnim okolnostima svakog sektora;

92. poziva Komisiju i države članice da ojačaju instrumente upravljanja rizikom u okviru ZPP-a za razdoblje nakon 2027. povećanjem financijske potpore za poljoprivredno osiguranje, uzajamne fondove i instrument za stabilizaciju prihoda; ustraje u tome da osiguranje treba učiniti pristupačnijim i financijski održivijim za poljoprivrednike; ističe potrebu za uvođenjem mehanizma na razini EU-a za jačanje nacionalnih sustava osiguranja u poljoprivredi, koji bi se automatski aktivirali, za nošenje s ekstremnim i nepredvidivim vremenskim uvjetima te sanitarnim i tržišnim krizama; naglašava da bi te mjere trebale biti dodatak postojećim alatima za upravljanje tržištem i da ne bi smjele ugroziti postojeće nacionalne programe;

93. poziva Komisiju da pojača mjere upravljanja rizikom, uključujući osiguranje, sustave reosiguranja i druge dopunske fondove koji će se koristiti u slučaju viših pragova štete, kako za preventivne mjere tako i za naknadu poljoprivrednicima u vezi s prirodnim katastrofama i izbijanjima epizootskih i biljnih bolesti; u tom kontekstu smatra da je potrebno uključiti ulaganja u prevenciju, sustave ranog upozoravanja i razvoj nove infrastrukture za otpornost kako bi sektor mogao predvidjeti sve veće rizike povezane s klimom i oporaviti se od njih; ističe potrebu da države članice u većoj mjeri iskoriste trenutačno nedovoljno iskorištene alate za upravljanje rizicima;

94. naglašava potrebu za reformom i povećanjem financijskog kapaciteta pričuve za poljoprivredu kako bi se odgovorilo na nepredviđene poremećaje na tržištu i događaje povezane s klimom kao što su suše i poplave; ističe, međutim, da pričuva za poljoprivredu ne može biti jedini instrument i ponovno ističe važnost razvoja šireg raspona alata za upravljanje rizicima i brzi odgovor, uključujući učinkovitije sustave osiguranja u poljoprivredi, uzajamne fondove, fondove za

klimatsku krizu i izvanrednu likvidnosnu potporu za poljoprivredni sektor EU-a;

95. skreće pozornost na nedostatak dosljednih i jednostavnih metodologija za izračun emisija pojedinačnih poljoprivrednih sektora; stoga se snažno protivi bilo kakvom pokušaju uključivanja poljoprivrede u sustav trgovanja emisijama ili bilo koje programe zelenog oporezivanja;

96. naglašava da su sve regije EU-a pogođene posljedicama klimatskih promjena; ističe, međutim, da su južne regije ranjivije, pogođene dezertifikacijom, sušom, salinizacijom vodonosnika, šumskim požarima te jakim kišama i poplavama, što dovodi do pojave novih nametnika i bolesti, a sve to ugrožava poljoprivredni sektor; stoga naglašava da su poljoprivrednicima diljem EU-a potrebne posebne mjere i instrumenti potpore kako bi udvostručili svoje napore u prilagodbi svojih aktivnosti klimatskim promjenama te spriječili i ublažili njihove negativne učinke; skreće pozornost na važnost pružanja sveobuhvatne potpore ruralnim zajednicama i lokalnim vlastima u postizanju tih ciljeva;

97. poziva na kontinuiranu potporu inovativnim poljoprivrednim tehnikama, uključujući one koje se upotrebljavaju u ekološkoj poljoprivredi i drugim agroekološkim praksama koje se primjenjuju, kako u ekološkim tako i u sve većoj mjeri u konvencionalnim sustavima, kako bi se znatno smanjile upotreba ulaznih elemenata i vanjska ovisnost u poljoprivredi te ojačala autonomija i sigurnost opskrbe hranom;

98. ustraje u tome da budući razvoj ekološkog sektora EU-a mora biti tržišno usmjeren i poziva na to da se novim ZPP-om i dalje daju poticaji poljoprivrednicima i novim poljoprivrednicima da se uključe u ekološku poljoprivredu; poziva Komisiju da ispita nove načine rješavanja kriza na tržištu ekoloških proizvoda; podsjeća na potrebu za promicanjem ekološke potrošnje i putem javne nabave;

99. potiče to da se rasipanje i gubitak hrane u cijelom poljoprivredno-prehrambenom lancu, uključujući primarne proizvođače, svedu na najmanju moguću mjeru kako bi se osiguralo učinkovito, inovativno i održivo korištenje svih resursa; poziva Komisiju da poduzme mjere na svim razinama kako bi se spriječili gubici i promicala pretvorba viškova u proizvode s dodanom vrijednošću; ustraje u tome da je potrebno dati veću vrijednost hrani koju proizvode poljoprivrednici i velikim naporima koji se ulažu u njezino dobivanje; u tom pogledu potiče Komisiju da promiče rješenja poput revizije oznaka „najbolje upotrijebiti do“ i upotrebe prirodnih konzervansa na biološkoj osnovi, kako bi se produljio rok trajanja prehrambenih proizvoda;

100. poziva Komisiju da razvije sveobuhvatnu strategiju oporabe hranjivih tvari duž poljoprivredno-prehrambenog lanca, uz ciljanu potporu inovacijama u odvajanju, obradi i ponovnoj uporabi hranjivih tvari iz

tokova otpada od prerade, maloprodaje i potrošnje hrane;

Privlačan sektor za nove generacije

101. naglašava da je osiguravanje generacijske obnove i ženskog poduzetništva ključno za očuvanje budućnosti poljoprivrede EU-a i socioekonomske strukture ruralnih područja; prepoznaje napore koji se kroz mjere ZPP-a ulažu u poticanje generacijske obnove, posebno u rubnijim ruralnim područjima, te naglašava potrebu za njihovim jačanjem; ističe, međutim, da ZPP ne može biti jedini instrument za uključivanje mladih i žena u poljoprivredu, već mora biti popraćen nacionalnim strategijama koje uključuju privatne izvore financiranja, uključujući banke, zajedničke poljoprivredne mehanizme i partnerstva te financijske instrumente sa smanjenim zahtjevima za sufinanciranje ili bez takvih zahtjeva; ustraje u tome da ključni cilj osiguravanja generacijske obnove u poljoprivredi EU-a mora biti popraćen strukturnim mjerama, posebno u pogledu inovacija, digitalizacije, digitalne povezivosti i pristupa zemljištu; u tom pogledu sa zanimanjem iščekuje objavu strategije Komisije za generacijsku obnovu;

102. poziva države članice da razviju usklađene, održive i predvidive strategije za povećanje privlačnosti rada u poljoprivredi te osigura usklađenost s politikama EU-a i regionalnim politikama, uključujući njihove nacionalne strateške planove; ustraje u tome da je potrebno povećati i mobilizirati financijska sredstva ZPP-a u korist generacijske obnove, koja trenutačno uključuju dodatna plaćanja iz prvog stupa i potporu za ulaganja i potporu za pokretanje poslovanja dostupnu u okviru drugog stupa, kao i stvaranje novih financijskih instrumenata izvan ZPP-a; naglašava da bi ti instrumenti trebali uključivati veće porezne olakšice i poticaje, zajmove s niskim kamatama, programe jamstva poljoprivrednih kredita, subvencije za alate precizne poljoprivrede i usluge osposobljavanja, uključujući održive poslovne modele, usmjerene na poboljšanje profitabilnosti;

103. naglašava važnost pružanja diversificiranih, prilagođenih i neovisnih savjetodavnih usluga za potporu mladim i novim poljoprivrednicima, i prije i nakon što se počnu baviti poljoprivredom, posebno u području mekih vještina, digitalnih i izravnih marketinških vještina, računovodstva, pravnih aspekata, diversifikacije poslovanja, održive poljoprivrede i komunikacije; zalaže se za raširenu upotrebu poljoprivrednih poduzetničkih inkubatora koji potencijalnim poljoprivrednicima omogućuju da iskoriste znanje poljoprivrednika s nekoliko godina iskustva u strukturiranom okruženju prije preuzimanja neovisnog poljoprivrednog gospodarstva; poziva Komisiju i države članice da osiguraju uspostavu nacionalnih centara za osposobljavanje mladih poljoprivrednika;

104. traži od Komisije da procijeni bi li se proširenjem prihvatljivosti za potporu za mlade poljoprivrednike na 45 godina potaknulo veći broj ljudi na rad u poljoprivredi, među ostalim prekvalifikacijom; poziva

Komisiju da ponovno procijeni i druge elemente kriterija prihvatljivosti koji bi mogli biti previše ograničavajući;

105. pozdravlja sporazum o suradnji s Grupom Europske investicijske banke (EIB) kao obećavajući model kojim se može potaknuti stvaranje financijskih instrumenata za mnoge aspekte ZPP-a, uključujući potporu poljoprivrednicama i mladim poljoprivrednicima, kao i za politike u području vode, tržišta i otpornosti na klimatske promjene u svim državama članicama; čvrsto vjeruje da bi se uloga EIB-a trebala usmjeriti na osiguravanje financiranja niskoga troška za usklađeno financiranje stavki kapitala i infrastrukturnih projekata kojima se poljoprivrednici mogu baviti u okviru programa modernizacije;

106. potiče države članice da osmisle mehanizme kojima se olakšava prelazak k dostojanstvenom i planiranom umirovljenju; posebno poziva na uspostavu programa prijevremenog umirovljenja za poljoprivrednike koji se financiraju iz zasebnih fondova; traži proširenje usluga koje povezuju poljoprivrednike koji odlaze u mirovinu s mladim ili novim poljoprivrednicima, uz, među ostalim, logističku potporu i pravne savjete kako bi se omogućio uzajamno koristan prijenos poljoprivrednih gospodarstava i osigurao kontinuitet znanja i poljoprivrednih aktivnosti;

107. poziva Komisiju i države članice da u svojim strategijama generacijske obnove uklone specifične prepreke s kojima se suočavaju žene, posebno mlade žene, koje žele ući u poljoprivredni sektor, uključujući pitanja koja nisu izravno povezana s poljoprivredom, kao što su odgovarajuća zdravstvena i socijalna skrb; prepoznaje napore u okviru mjera ZPP-a za potporu ženama u poljoprivredi, ali naglašava da je potrebna snažnija i prilagođenija potpora, posebno u rubnim ruralnim područjima, uključujući pristup zajmovima, osposobljavanju ili financijskoj pomoći kako bi se osigurali stvarni angažman i jednake mogućnosti; potiče države članice da uspostave odgovarajuće uvjete za aktivno sudjelovanje žena u reprezentativnim poljoprivredno-prehrambenim organizacijama i upravljačkim tijelima poljoprivrednih poduzeća i udruga žena u ruralnim područjima; u tom pogledu pozdravlja predstojeću uspostavu platforme za poljoprivrednice kao prostora za dijalog i razmjenu dobrih praksi radi jačanja sudjelovanja i jednakih mogućnosti u poljoprivredno-prehrambenom sektoru;

108. poziva Komisiju i države članice da se hitno pozabave problemom gubitka i koncentracije poljoprivrednog zemljišta, uključujući nedostatak transparentnosti na tom tržištu; naglašava da je zakup zemljišta u uvjetima pravne sigurnosti održiva kratkoročna alternativa za olakšavanje pristupa zemljištu jer je za to potrebno manje resursa i potiče generacijsku obnovu; ističe važnost javno podržanih usluga pronalaska zemljišta i strukturiranog planiranja nasljeđivanja, posebno za prijenos zemljišta kojim se omogućuje prijevremeno umirovljenje i kontinuitet upravljanja poljoprivrednim

gospodarstvima; zalaže se za to da države članice donesu politike za promicanje dugoročnog stabilnog zakupa zemljišta, čime bi se osigurali sigurnost posjeda i vrijeme za ulaganje, posebno za mlade, žene i nove poljoprivrednike, čime bi se također mogli poboljšati zdravlje tla, okolišna učinkovitost i otpornost na klimatske promjene;

109. pozdravlja namjeru Komisije da pokrene opservatorij EU-a za poljoprivredna zemljišta, koji bi trebao poboljšati transparentnost na tržištu poljoprivrednog zemljišta u EU-u i olakšati usklađivanje podataka o poljoprivrednim zemljištima i pristupa zemljištu, omogućiti suradnju i razmjenu najboljih praksi među državama članicama te dati preporuke za donošenje informiranijih politika EU-a;

110. ističe činjenicu da očuvanje raznolikih kulturnih krajobraza EU-a nije samo od ekološke i turističke važnosti, već je i temelj regionalnog identiteta i dugoročne otpornosti ruralnih područja; stoga poziva na njihovo izričito priznavanje i integraciju njihova očuvanja kao strateškog cilja u ZPP nakon 2027.

111. potiče pristupe obnovi prirode koji se organiziraju u partnerstvu s poljoprivrednicima i vlasnicima zemljišta, osiguravajući potpuno poštovanje prava vlasništva;

112. potiče Komisiju da istraži kako bi se ZPP-om mogli poduprijeti novi poslovni modeli za poljoprivrednike na putu prema još održivijoj i konkurentnijoj poljoprivredi u Europi;

113. poziva Komisiju da promiče partnerstva za razmjenu najboljih praksi i inovativnih ideja među državama članicama u suradnji s lokalnim vlastima, sveučilištima, istraživačkim centrima i poljoprivrednim gospodarstvima; naglašava da bi se takva suradnja trebala usredotočiti na pojednostavnjenje, pristupačnost, povećanje održivosti i rješavanje izazova specifičnih za svaku regiju i sektor te da bi je trebalo poduprijeti odgovarajućim osposobljavanjem, čime bi se izbjegli poremećaji i različiti pristupi koji bi poljoprivrednike mogli dovesti u nepovoljan položaj;

114. potiče promicanje programa potpore i vidljivosti koji odražavaju obogaćujući i zadovoljavajući način života koji poljoprivredni sektor može ponuditi, uz naglašavanje vrijednosti i predanosti poljoprivrednika prirodi, sigurnosti opskrbe hranom te samim kvalitetama i vrijednostima svojstvenima radu stručnjaka u tom području; skreće pozornost na vrijednost dosljednosti politika tijekom duljeg razdoblja koja je ključna za omogućavanje jasnih dugoročnih ciljeva za poljoprivredni sektor;

115. naglašava važnost snažne i dobro financirane politike promicanja EU-a, uključujući povećana proračunska sredstva ZPP-a, kako bi se podigla razina osviještenosti o kvaliteti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda EU-a unutar EU-a i na globalnoj razini te naglašava da to ima još veću važnost tijekom razdoblja gospodarske

nesigurnosti;

Inovacije za daljnju modernizaciju poljoprivrede

116. poziva na ambiciozan paket ulaganja u inovacije, tehnologiju i primijenjeno istraživanje prilagođen potrebama poljoprivrednika, koji će se financirati u okviru ZPP-a, Obzora Europa, programa Digitalna Europa i drugih mehanizama potpore te koji će imati ključnu ulogu u poticanju održivijeg i prilagođenijeg poljoprivrednog sektora; naglašava da bi se u program Obzor Europa trebao uključiti poseban stup posvećen poljoprivredi, usmjeren na promicanje istraživanja, inovacija i prijenosa znanja u poljoprivredno-prehrambenom sektoru;

117. naglašava da je potrebno osigurati da se inovativna i digitalna rješenja mogu koristiti uz pravedan pristup na svim vrstama poljoprivrednih gospodarstava i područja u EU-u te da se tim rješenjima podupire održiva poljoprivreda, potpora za upravljanje raznolikošću i složenošću poljoprivrednih ekosustava, doprinosi strategijama ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima, poboljšavaju prihodi poljoprivrednika, smanjuje administrativno radno opterećenje i za poljoprivrednike i za uprave, predviđaju budući uvjeti proizvodnje te da su u skladu s očekivanjima potrošača i društva; naglašava da bi upotrebu novih tehnologija trebalo poduprijeti odgovarajućim pravnim okvirom kako bi se iskoristio njihov puni potencijal i kako bi podlijegale pouzdanim procjenama rizika;

118. poziva na povećanje sredstava za primijenjeno istraživanje održivih i učinkovitih alternativa konvencionalnim sredstvima za zaštitu bilja i poziva na reviziju postojećih postupaka odobravanja; ističe da je potrebno izbjeći svako daljnje povlačenje s tržišta sredstava za zaštitu bilja koja su u skladu s utvrđenim zakonskim sigurnosnim ograničenja ako alternative još nisu dostupne kako bi se osiguralo da se poljoprivredna proizvodnja može održati na siguran i održiv način; ističe potencijal biostimulatora za poboljšanje produktivnosti biljaka;

119. naglašava važnost uvažavanja i jačanja uloge modela AKIS kao strateškog i međusektorskog alata ZPP-a za razdoblje nakon 2027. kojim se može osigurati učinkovito širenje znanja i inovacija među poljoprivrednicima; smatra da je učinkovit i koordiniran AKIS ključan za postizanje ključnih ciljeva ZPP-a u pogledu konkurentnosti, održive proizvodnje hrane, otpornosti na klimatske promjene i digitalne tranzicije te da mora biti u potpunosti integriran u nacionalne strateške planove;

120. prepoznaje važnost inicijative EIP-AGRI, koja je doprinijela napretku inovacija u poljoprivredno-prehrambenom i šumarskom sektoru osnivanjem operativnih skupina i provedbom inovativnih projekata usmjerenih na razvoj najsuvremenijih rješenja, demonstrirajući najbolje prakse kojima se poboljšavaju održivost, otpornost i konkurentnost poljoprivredno-prehrambenog sektora; potiče

Komisiju da pojača potporu toj inicijativi u okviru ZPP-a za razdoblje nakon 2027.;

121. ističe da je potrebno osmisliti posebnu mjeru u okviru ruralnog razvoja na temelju načela integrirane održive poljoprivrede kako bi se u većoj mjeri iskoristila integrirana zaštita bilja, uključujući biološku kontrolu, bespilotne letjelice i endoterapiju, kako bi se optimizirala primjena sredstava za zaštitu bilja, uz istodobno poštovanje utvrđenih zakonskih i sigurnosnih ograničenja i pružanje naknade poljoprivrednicima za sve pretrpljene financijske gubitke; naglašava važnost uspostave integrirane poljoprivrede kao općepriznatog sustava u EU-u i ostvarivanja daljnjeg napretka u podupiranju održivih i ekoloških poljoprivrednih praksi;

122. ističe važnost poticanja privatnog financiranja u okviru ZPP-a kako bi se povećala ulaganja u poljoprivredu i ruralni razvoj mobiliziranjem više dugoročnih resursa za organizacije poljoprivrednika, posebno za mala i srednja poduzeća te obiteljska poduzeća.

123. napominje da je, prema studiji Službe Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) iz 2025.[1], u određenim regijama koncentriran mali broj velikih klaonica; stoga naglašava da je putem fondova ZPP-a potrebno podupirati uspostavu i razvoj klaonica kako bi se potaknulo lokalno gospodarstvo, otvorila radna mjesta i ojačali kratki lanci opskrbe;

124. poziva na brzo odobravanje i provedbu novih tehnika uzgoja, kao što je CRISPR-Cas, u malim i velikim poduzećima kako bi se potaknuo razvoj otpornijih, resursno učinkovitijih i ekološki održivijih usjeva.

125. poziva na donošenje mjera kojima bi se osiguralo da poljoprivrednici zadrže potpuno vlasništvo i kontrolu nad svojim podacima, čime bi se zaštitila njihova prava i promicala transparentnost u korištenju i razmjeni poljoprivrednih podataka u kontekstu digitalnih inovacija koje se razvijaju i inovacija koje se temelje na umjetnoj inteligenciji.

126. prepoznaje potencijalne koristi dobrovoljnog okvira na razini EU-a za certifikaciju uklanjanja ugljika i potiče Komisiju da poboljša pristup tim mogućnostima za poljoprivredni sektor; naglašava da bi ugljični krediti i krediti za zaštitu prirode mogli pružiti pozitivan poticaj i dodatnu naknadu poljoprivrednicima, posebno mladim poljoprivrednicima, pravednim nagrađivanjem praksi kao što su agrošumarstvo i regenerativno upravljanje tlom, koje doprinose hvatanju ugljika i smanjenju emisija na poljoprivrednim gospodarstvima; naglašava da takav okvir za certifikaciju mora biti otvoren i dostupan svim poljoprivrednicima koji su voljni održati ili

---

[1] Studija naslovljena „Dobrobit životinja tijekom prijevoza: Najnovije informacije o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2005”, EPRS, Odjel za ex post evaluaciju, ožujak 2025., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/765766/EPRS_STU(2025)765766_EN.pdf.

povećati kapacitet svojih tala za skladištenje ugljika te potiče Komisiju da stvori uvjete kako bi se osigurala tržišna potražnja za takvim certifikatima s pomoću odgovarajućih poticaja i dugoročne tržišne predvidljivosti za ulagače iz privatnog sektora; ističe da bi sekvestracija ugljika u poljoprivredi trebala dopunjavati, a ne zamijeniti aktivnu i održivu poljoprivrednu proizvodnju;

127. poziva Komisiju da promiče proizvodnju solarne energije na poljoprivrednim gospodarstvima tako da se osigura da postrojenja i ostvarene koristi ostanu u vlasništvu vlasnika zemljišta i lokalne zajednice te da to bude kompatibilno s poljoprivrednom djelatnošću, kako bi se poboljšala sposobnost poljoprivrednika da se prilagode klimatskim promjenama i doprinijelo stabilnosti i diversifikaciji prihoda poljoprivrednika;

128. potiče Komisiju da slijedi preporuke Niinistöova izvješća i da vodi računa o važnosti strateških zaliha hrane; poziva na raširenu uspostavu strateških zaliha hrane na temelju solidnog iskustva stečenog u Finskoj i Njemačkoj te na uključivanje koncepta „integrirane dvojne uporabe” u politike za razvoj proizvodnje biogoriva; smatra da bez strateških zaliha hrane ne postoji neovisnost u opskrbi hranom;

129. naglašava važnost izričitog potvrđivanja zakonitosti uzgoja, berbe, prerade i komercijalizacije cijele biljke konoplje u odobrene industrijske svrhe diljem EU-a kako bi se pružila pravna sigurnost poljoprivrednicima, prerađivačima, regulatornim tijelima i potrošačima; napominje da je za uzgoj konoplje potrebno relativno malo sirovina – posebno gnojiva, sredstava za zaštitu bilja i vode; naglašava da konoplja također doprinosi zdravlju tla i biološkoj raznolikosti te nudi nove gospodarske prilike, dodatne prihode i inovacije u ruralnim područjima osiguravanjem sirovina za industrijske primjene kao što su tekstilna vlakna i druge namjene, primjerice u zdravstvu, prehrambenom sektoru i sektoru hranu za životinje; poziva Komisiju da na razini EU-a uspostavi zajednički prag od 0,5 % tetrahidrokanabinola (THC) za pravnu klasifikaciju industrijske konoplje, osiguravajući usklađenost nacionalnog zakonodavstva s presudama Suda Europske unije i međunarodnim pravom;

°

° °

130. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.